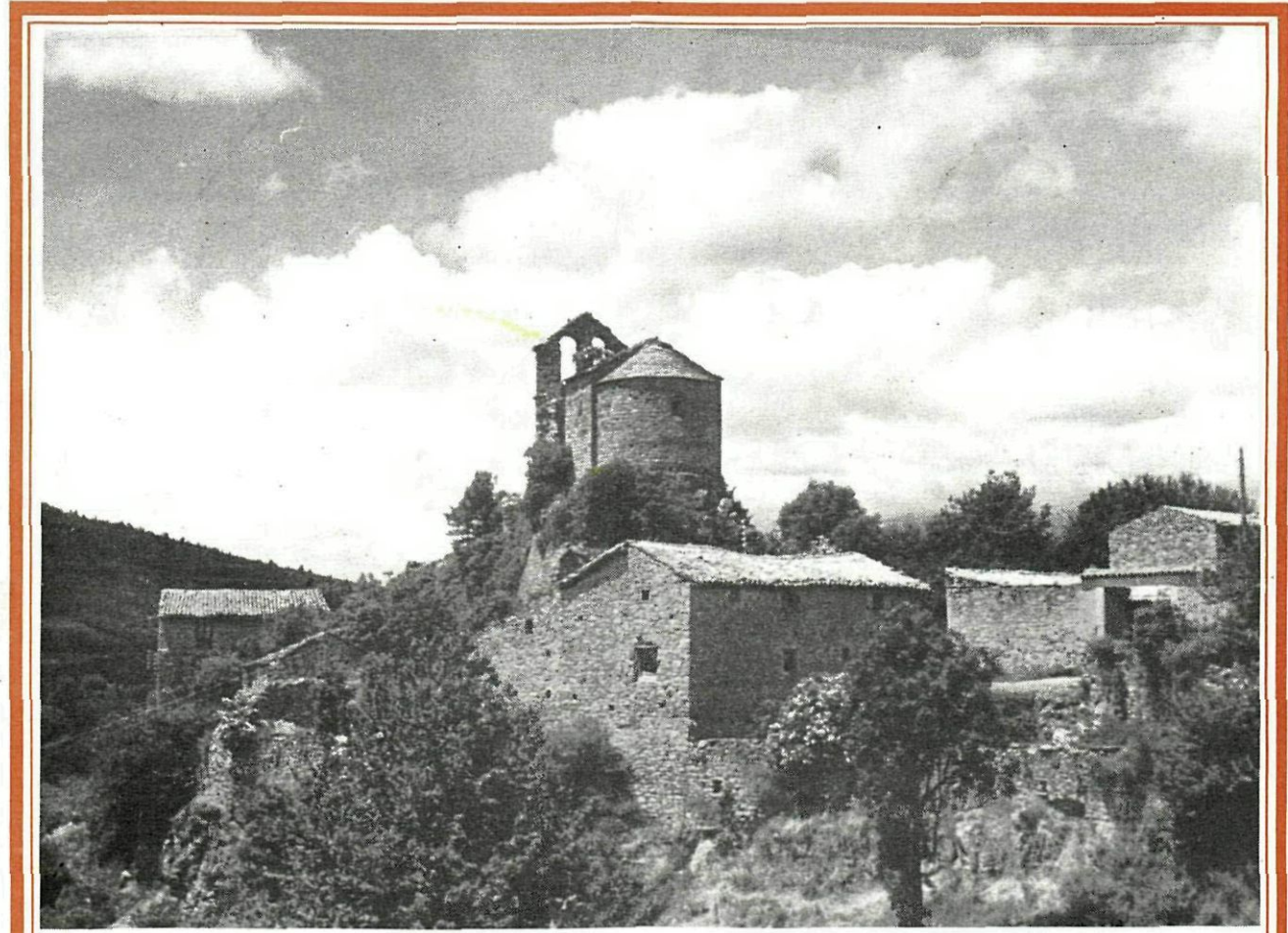

nufaca

PUBLICACIÓ D'AMICS DE CERDANYA

VISTA PARCIAL DE PEDRA

- *Voteu al sr. Pere*
- ● *Urgencias domiciliarias*
- Realidad del deporte ceretano*

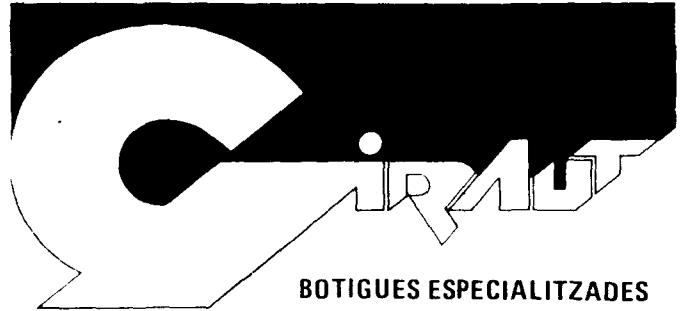

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"
de Catalunya i Balears

AL SERVEI DE L'ESTALVI I DEL CREDIT

516 OFICINES
ARREU DE CATALUNYA
A PUIGCERDÀ

Josep Antoni, 22. Tl: 88-01-47

BOTIGUES ESPECIALITZADES

CARRER MAJOR, 9, 14 i 16.

PUIGCERDÀ

COMERCIAL
OLOTINA
ELECTRICITAT, S.A.

MAGATZEM

DE FONTANERIA I ELECTRICITAT

- OLOT — Reis Catòlics, 13 T - 26 26 12
- RIPELL — Sant Antoni, 11
- PALAMOS — Fuente s/n - T. 31 61 50

selecciones

SOUVENIRS - JUGUETERIA
ARTICULOS REGALO

LISTAS DE BODA

PLAZA DEL CAMPANARIO, 10
Tel. 88 02 77

PUIGCERDÀ

Palau 3

Major, 13 — Telèfon 88 06 99 — Puigcerdà

CONSTRUCCIONES

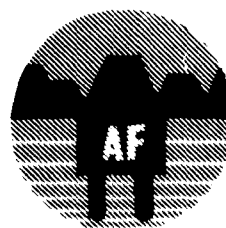
F. BRAVO

Escuelas Pías, 10 - 1º
PUIGCERDÀ

GERONA

ELECTRODOMESTICS

PIRINEU

Avinguda Dr. Piguillem, 3
PUIGCERDÀ
(Girona)

rufaca

Publicació de l'Associació
"Amics de Cerdanya"

CONSELL DE REDACCIÓ

AGE: Assumpció Corbo Major
BELLVER: Fernando Lorente
Joan Pous
DORRES: Roger Giral
EL VILAR: Josep Cristòfol
B. MADAME: Robert Joffre
Cécile de Leyritz
LLÍVIA: Miquel Comella
Joan Descarga
Agapito Mateos
MARTINET: Josep Vigó
PRULLANS: Josep Maria Isern
PUIGCERDA: Alfons Brosel
Antoni Moreno
Carme Moreno
Josep Peitx
Jean Paul Poirier
Meritxell Sastre
Josep Maria Tosas

COL.LABORADORS:

Esteve Almendros
F. Xavier Bosom
Pere Capdevila
Francesc Carbonell
Cu-Cut
Laura Fabra
Pere Font
Joan Fullana
Salvador Galcerán
Margarita Grabalosa
Joan Iniesta
Kere
Joan Llauro
Nostàlgic
Ian Peren
Antonio Robles
Ramon Serra
El Trovador

IL.LUSTRACIÓ:

Alfons Brosel
Joan Descarga
Antoni Moreno
Jean Paul Poirier

Edita AMICS DE CERCANYA
Passeig 10 d'Abril s/n
PUIGCERDA

Imprimeix: Imprés-Ràpid
LLEIDA

PUBLICACIÓ MENSUAL.

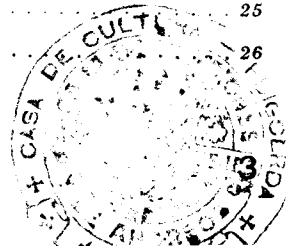
La direcció de la revista no es fa responsable del judicis personals del seus col.laboradors.

editorial

¡votem tots!

sumari

EDITORIAL	3	CARTES A RUFACA	
ACTUALITAT CERDANA		Rèplica - L'estatut i les Comarques	15-16
Flash	4	Carta a Rufaca	16
Hablemos de política	4	APRENDRE A VIURE	
Voteu al Sr. Pere	5	Com més s'enfilaran els micos, més hi els veurem el cul	17-18
Tribuna política	6	LLETRES	
ART - CULTURA - CINEMA - TEATRE		Una caseta de Cerdanya	18
Escola d'Art a la Cerdanya	7-8	Carta curta a un poeta	18
AGRARIA		Granets de blat	19
Qué es la leche (II)	9	Nieve	19
Més sobre les vinyes a Cerdanya	10	SANITAT	
AMICS DE LA NATURA		Aquí el Hospital - Urgències domiciliàries	20
Remeis provats	10	ESPORTS	
GALERIA D'HOMES IL.LUSTRES		Realidad del deporte ceretano	21
Bonanat de Pera	11	Campeonato escolar de natación	22
RECULL		Club Esquí Puigcerdà	22
Sopa Pirinenca	11	Hocquei sobre gel	23
SALVEM EL CATALA		C.M. Puigcerdà, 4 - Kharu Madrid, 4	23
Haver de	11	C.D. Puigcerdà, 1 - C.D. Campodevanol, 0	24
DES DE L'ARXIU		RUFACADES	25
Les Muralles de Puigcerdà	12	ULTIMA HORA	
ENIGMES		El Segre, de nuevo	26
A 80 km. de Puigcerdà Rennes, le Château	13		
COL.LABORACIONS			
Una mica d'història - Guillem Ramon (1067 - 1095)	14		
Antigüedades	14		

Flash

ROBOS

23 de enero: Denuncia de robo de dos radio cassettes en la torre Bertran y Mata del Barrio del Golf.

También en el Barrio del Golf, el pasado día 26 se sustrajeron de la torre de don Javier Andreu los siguientes objetos: una pistola calibre 22, cartuchos, un tomavistas, un proyector, cámaras de fotos... Los autores de ambos robos han sido detenidos.

OTRA VEZ UN CRUCE

El día 6 de febrero, en el cruce del hotel Montserrat, colisionaron un automóvil y un ciclomotor. Resultando con heridas leves el conductor del ciclomotor.

ABUSO DE CONFIANZA

(18-2-79) Un autoestopista, después de ser recogido y hospedado en una casa particular, sustrajo de ésta 4.000 pesetas, un pantalón y dos jerseys, siendo más tarde presentado por la Guardia Civil en el juzgado correspondiente.

¿EL REY EN LA CERDAÑA?

Se rumorea que el próximo día 24 de marzo, don Juan Carlos de Borbón, inaugurará el nuevo trampolín situado en las pistas de la Molina.

Nous apprenons que Madame Carmen Clausell-Bernat, épouse Valls, demeurant à Rodés (P.O.) vient de publier son deuxième roman: "Le Devoir des Parents" à la Pensée Universelle. C'est une touchante histoire, très poétique, avec des enfants pétillants et dont la lecture charmera enfants, parents et personnes âgées.

Madame C. Clausell, poète et romancière, obtient depuis des années aux Jeux Floraux de Perpignan de nombreuses récompenses littéraires. Elle a obtenu en 1975 et en 1977 aux Jeux Floraux de Toulouse deux médailles d'argent pour ses poèmes: Le Poète, La Petite Anima, en section occitane. En 1977, elle présente son premier roman: "La Belle Epoque". Vous pouvez vous procurer ce livre dans les librairies de Bourg-Madame, Ille sur Têt et Perpignan.

CONFERENCIA-COL.LOQUI

Tingué lloc, el passat 26 de gener, una conferència-col.loqui, a l'Institut, amb el tema "Els possibles estudis o professions al finalitzar el Batxillerat". L'acte estava patrocinat per la "Caixa", amb la col.laboració de l'Associació de Pares.

PRESENTACIO

El 9 de febrer tingué lloc la presentació del llibre Inventari d'Esglésies (T3: Capcir, Cerdanya, Conflent, Vallespir, Rosselló) d'en Josep M. Gavín. La presentació es realitza en els locals de la Biblioteca de la "Caixa" i el llibre fou presentat pel nostre col.laborador Salvador Galceran.

ELECCIONS

Es pràcticament impossible per l'espai que tenim, d'esmentar tots els actes polítics que han tingut lloc a la nostra comarca amb motiu de les eleccions generals del primer de març. Fins el moment de redactar aquestes línies havien fet acte de presència per la Cerdanya en aquesta campanya: ERC, CDC, PSC-PSOE, PSUC i UCD.

HABLEMOS DE POLITICA

A finales del pasado mes de enero recibíamos la visita de cuatro parlamentarios gerundenses del P.S.C.-P.S.O.E. Dieron una charla informativa en los locales que gentilmente cedió la Caja Provincial de Ahorros a tal efecto. Si bien la asistencia de público no fue abundante, los que acudimos salimos satisfechos, eso al menos es mi parecer por cuanto estos señores se limitaron a rendir informe de una serie de problemáticas que se les habían planteado en su anterior visita a Puigcerdà en noviembre del pasado año, y que concernían a nivel de toda Cerdanya.

Su éxito consistió, en primer lugar en dar fe a la palabra dada en aquella ocasión de que se preocuparían de dar solución, o buscar los cauces adecuados para darla, a aquellos problemas que se les exponían y en segundo lugar y quizás ahí está lo más importante en esta forma de sarrampión político que nos toca vivir, en que no hicieron en ningún momento apología de partido. No encumbraron a nadie, ni tampoco hundieron a persona o partido alguno.

Esta, a mi criterio, es la mejor forma de hacer política práctica. En estos momentos pre-electorales que nos tocan vivir en que se bara-

jan nombres y más nombres de cara a esas futuras o actuales listas generales o municipales... ¿Cuántos intereses se ocultarán? ¿Cuántas personas vinculadas al antiguo sistema político no saltarán alegremente al oportunismo electoral oculto su rostro tras la careta de un partido democrático...?

No nos dejemos engañar por esas máscaras de cartón, tras ellas se ocultan los representantes, si no quizás los mismos protagonistas de aquellos caciquismos o de aquellos poderosos intereses que se desarrollaron, engordaron y multiplicaron al amparo de las leyes franquistas. No caigamos en la trampa del desánimo o de la apatía, del decir: "Haga lo que haga saldrán los de siempre...", es ahora cuando cada uno de nosotros tiene la oportunidad de modificar las cosas ya establecidas, y no con estas líneas pretendo justificar aquel viejo, y en ocasiones nefasto eslogan de "El Pueblo al poder...", sino quizás el más adecuado, que sería: "La Honradez, la Sensatez y el Sentido Común al Poder".

J. FULLANA

VOTEU AL SR. PERE

Ens vàrem tenir que obrir pas per entre la multitud que abarrota-va el cinema Avenida. Buscàvem un lloc privilegiat entre les primeres línies de butaques, però vàrem tenir que romandre drets i apretats amb la gent que ocupava els passa-dissos laterals. Es respirava un clima entre eufòric i esperançat. La suor dels centenars de persones que estàvem allí dintre i les incomoditats per estar tan apretats no ens desani-maven. Uns immensos pósters amb el rostre del Sr. Pere —i amb el mil-lors dels seus somris— penjats a les parets laterals i al fons de l'escena-ri, ens encoratjaven per mantin-dre'ns fermes en aquesta actitud. Sota cada un dels murals, una escue-ta frase:

VOTEU AL SR. PERE.

De cop i volta aparegué a l'es-cenari, es col·locà davant el micrò-fon, l'abaixà a l'altura de la seva boca i començà el míting, quan encara els aplaudiments convençuts ressonaven a l'orella de tots:

— Amics, companys, vilatans tots: em trobo avui en aquí, sobre-carregat per la immensa responsabi-litat que suposa obtindre el vostre aplaudiment que m'ha d'enlairar, el dia 3 d'abril, a la més alta cadira de Puigcerdà, em trobo avui en aquí per demanar-vos el vot. Però no em

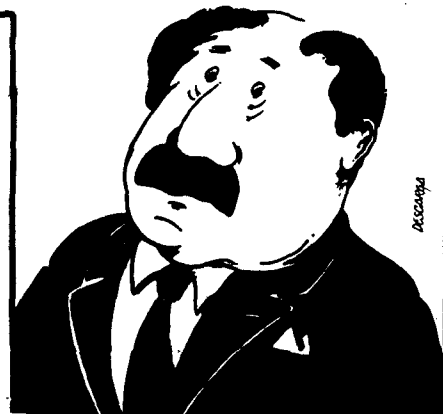
trobo en aquí per afany de lucre personal, ni per afany de poder. Em trobo en aquí cridat per l'absoluta majoria de la població cerdana, que ha vist, como jo he vist, les corre-disses de molts per ficar-se a les can-didatures; que ha vist, com jo he vist, intrigues, conspiracions i tra-valsos ideològics; que ha vist com jo he vist, afanys personals que posen en perill el futur de Puig-cerdà.

Puigcerdanesos! —i aquí aixecà la veu omplint cada un dels racons del cinema— us vinc a demanar un vot perquè jo sóc l'única salvació pel poble. Ni "Enteses Municipals" ni "Convergències", ni "Socialis-tes", ni "UCDés", ni independents de qualsevol tipus.

Els qui estaven assentats s'ai-xecaren i els que estàvem drets và-rem començar a saltar. Un sol crit col·lectiu repetit una i mil vegades feu que el Sr. Pere enrogís de plaer:

"La veritat d'en Pere és la veritat verdadera".

PUIGCERDANESOS! —con-tinuà, animat— puc prometre i pro-meto que amb mi a l'Ajuntament tindreu un nou hospital. Puc pro-metre i prometo que amb mi vin-dran més turistes. Puc prometre i prometo que amb mi Puigcerdà tin-

drà arreclat el problema de la neu i el de la neteja. Puc prometre i prometo, que amb mi disfrutarem de llum contínua, que els trens arri-baran sense retràs i que els conta-dors d'aigua serviran per alguna cosa i que, endemés, hi haurà aigua per tothom. Puc prometre i prometo que tindrè en compte el barri de l'estació i tots els altres barris.

Puc prometre i prometo que tindrem PISTA DE GEL.

En aquel moment, novament, ens vàrem aixecar tots. L'escenari s'omplí de gent que començà a estirar-li la roba, la qual s'anava estripant. Bocí a bocí, el Sr. Pere quedà en...

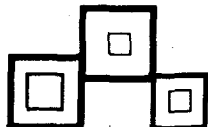
De sobte, el Sr. Pere es desper-tà, sobresaltat, suant d'angúnia; afortunadament per tots, tot havia estat un mal somni.

KERE

feu-vos socis d'

VENTA DE PISOS
CON GARAGE INDIVIDUAL

Colonia Simon, 17 - 1° — Tél.: 88 00 72

FILATELIA
MONTANÉ

C/. Morera, 6
PUIGCERDÀ

Tribuna Política (oberta a tots els partits)

PSC-PSOE

Principian a ser tópicu las próximas elecciones generales y municipales, pese a ello debemos insistir sobre el tema.

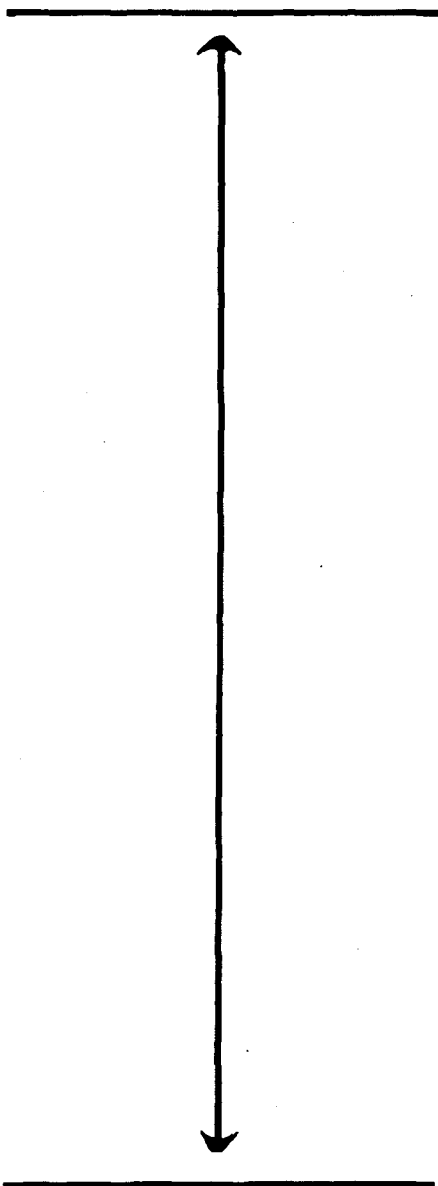
Hay que sensibilizar a las gentes ante la auténtica importancia que supone el acto a realizar ante las urnas. De nuestra actitud ante ese hecho van a depender muchas cosas en los próximos años. En los momentos actuales en que los distintos partidos políticos adoptan sus propias estrategias al objeto de arrancar un máximo de votos que favorezcan sus candidatuas, hemos de ver con gran claridad, sin ofuscamientos. Debemos comparar las opciones políticas que unos y otros ofrecen. Y al hablar de opción política, no debemos olvidar que al tiempo es social. Existen al momento presente poderosos grupos de presión, eminentemente capitalistas, que aguardan estas próximas elecciones con el ansia de no tan sólo conservar lo adquirido en estos años de corruptela de todo tipo, sino de acrecentarlo.

El camino para ese fin es muy simple, presentando hombres y mujeres que defiendan sus intereses. Para ello cuentan con esos partidos políticos que en el ansia de realizar una labor de militancia, caen ingenuamente en la trampa que se les tiende. A cambio de una filiación, un primer o segundo lugar en lista.

Tales partidos no pueden, ni deben, inspirarnos confianza alguna, se prestan al juego orquestado por los grandes empresarios, por hombres que no buscan el bienestar de todos, sino tan sólo el suyo propio. La opción política que os brinda P.S.C.-P.S.O.E. no va con ellos. No les habléis de viviendas sociales, ni tampoco de escuelas gratuitas, tampoco de ayuntamientos abiertos a todos, benefician más sus intereses aquellos a la vieja usanza en que asuntos que a todos concernían, especialmente a las clases modestas, se cocían entre cuatro paredes. Tras una despolitización de casi 40 años, con una clase capitalista con grandes vinculaciones en la Administración, al obrero y al empresario medio la única opción que

puede luchar por sus intereses sin estar sujeta a la losa de los intereses, es la vía socialista.

P.S.C.-P.S.O.E.

L'Entesa Municipal

Els comunistes ens hem vingut definint durant els darrers mesos a favor d'una candidatura que aplegués a militants dels partits democràtics i vilatans independents. Malgrat els socialistes hagin preferit

presentar-se sols, trencant, inesperadament, un acord previ amb els comunistes, avui podem congratular-se que els presupostos inicials s'hagin complert.

El PSUC de Puigcerdà recolça la candidatura de l'ENTESA MUNICIPAL, en la qual hi estan presents militants del nostre partit conjuntament amb gent independent. L'objectiu bàsic que ha ajudat a configurar aquesta candidatura ha estat el de conjuntar un equip de persones que reunissin les condicions d'una honestetat fora de dubte i que poguessin assegurar un treball eficaç i responsable dins el proper Ajuntament. La manca de qualsevol interès particular o especulatiu en els noms que conformen la llista de l'ENTESA MUNICIPAL és, en principi, la millor garantia pel futur d'un Ajuntament. En aquesta llista, endemés, hi està representat tant el món del treball com el món del comerç, hi està representada la dona com el jovent, però, sobretot, hi està representada la ferma voluntat de gestionar honradament l'Ajuntament de Puigcerdà.

Sabem perfectament que es dirà que la candidatura ENTESA MUNICIPAL encobreix el PSUC, que és una "tapadora" del nostre partit. Volem negar-ho categòricament des d'ara mateix. L'ENTESA MUNICIPAL no sols és una candidatura per les eleccions municipals sinó que és, principalment, un equip de gent format pels qui estan a la llista i els qui no hi són, independentment que siguin o no militants del PSUC. Amb aquest plantejament es preten començar a fer de l'Ajuntament de Puigcerdà un instrument de participació i treball col·lectiu que reverteixi en benefici de tota la població. Si algú ha seguit la nostra trajectòria entendreà que això no són solament paraules, doncs la nostra pràctica política diària contribueix a atestiguar la voluntat unitària de l'ENTESA MUNICIPAL. L'Entesa, per tant, te la porta oberta a tots aquells qui, sentint-se identificats amb aquests plantejaments, volguin col·laborar, abans i després de les municipals, a la millora de Puigcerdà.

COMITE COMARCAL
DE PUIGCERDA

ESCOLA D'ART A LA CASERNA

En el número de gener de RUFACA i sota el títol de "Escuela de Arte, una esperanza", signat per J. Fullana, es plantejava una pregunta que tots ens féiem, especialment jo mateix. Hi haurà prou gent interessada per aquesta Escola com per compensar l'esforç?

Pregunta de difícil resposta a priori que a poques dates del inici de les classes es va configurant.

Malgrat no ser gens amant de les dades (per lo poc significatiu

dels conceptes quantitius) en aquest moment, es pot dir que la nostra Escola Municipal d'Arts Aplicades porta una trajectòria molt interessant quantitativa i qualitativament.

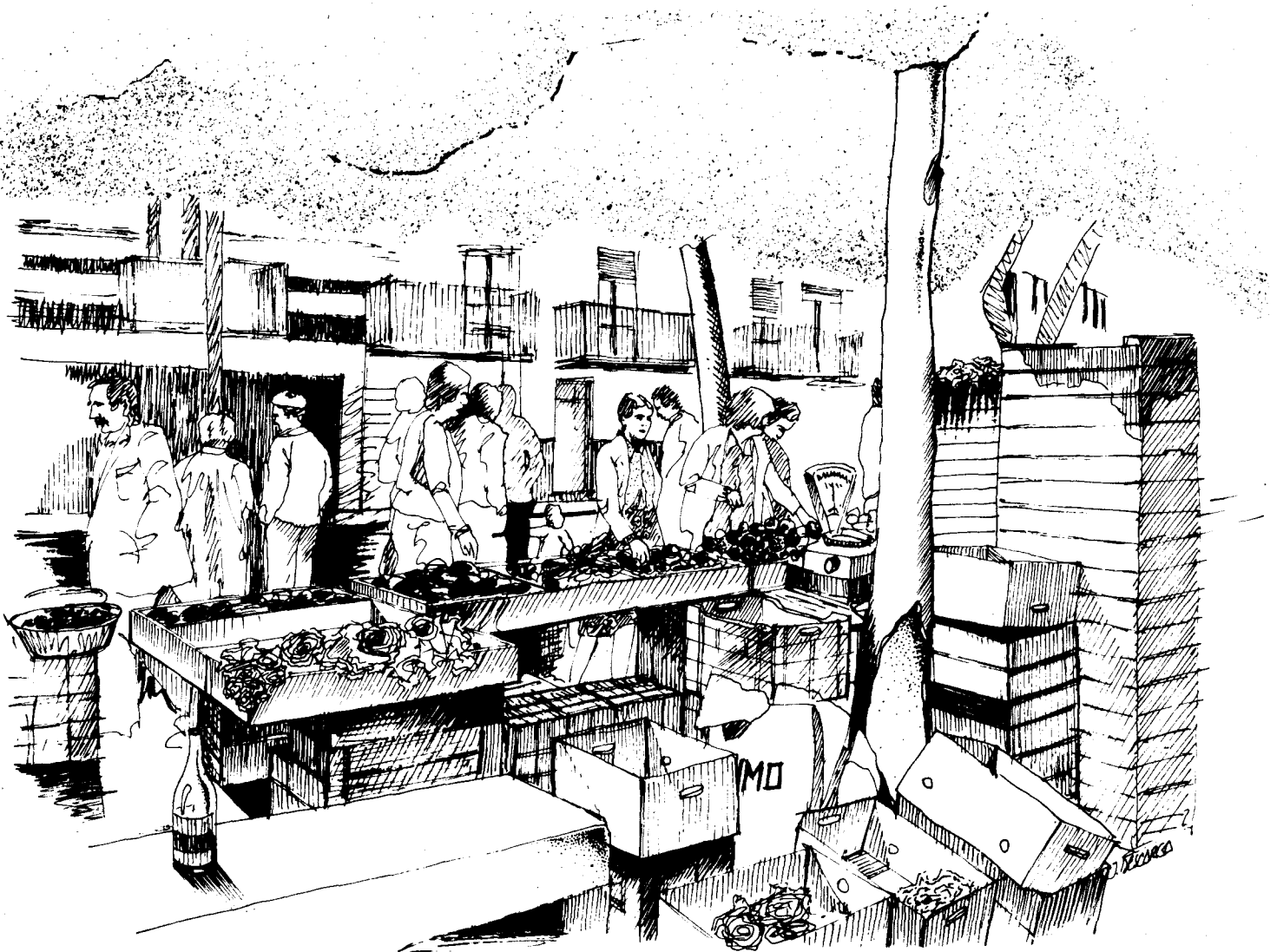
El número de matrícules es fins ara de 70, de totes les edats dividides entre les tres especialitats que pel moment es poden triar, és a dir: Dibuix, Pintura i Ceràmica.

Si abans parlava del concepte qualitatiu, voldria reflectir la grata

sorpresa, que m'ha produït el veure la facilitat de la gran part dels assistents dins l'aprenentatge de cada tècnica, especialment en Ceràmica a on és més evident.

Poques vegades he vist persones que sense haber tingut cap contacte anterior amb l'argila, assimilessin tant bé i de forma tan ràpida les primeres passes dins aquesta complexa tècnica.

La pregunta queda en gran part resposta, no per mí sino per

la totalitat de persones que assisteixen a l'Escola i que fan que el nostre esforç quedi ampliament compensat.

Sovint, em refereixo a les tècniques que ofereix l'Escola i voldria aclarir aquest concepte, que per a mí, és l'experiència acumulada a través de la pràctica de qualsevol tipus d'activitat. Experiència que un cop sistematitzada permetrà emprendre novament la tasca, solucionant factors de caràcter pràctic, mai conceptuals, però.

Es per això que tractarem de transmetre "la cuina" propia de cada especialitat, acumulada durant molt de temps per molta gent que ha treballat i treballa en el camp de l'expressió.

Intentarem deixar de banda la mandra mental de què ens parla en Fullana i recuperar el sentit nat de la creació com a joc, i vehicle d'expressió i comunicació entre les gents.

Tractarem de que les tècniques apreses no es converteixin en cinturons que ens cohartin a l'hora d'utilitzar-les sino en ajut, en eines de treball que lluny d'esclavitzant-se ens alliberaran. Tots nosaltres tenim dret a la possibilitat d'aportar idees i la nostra forma personal d'interpretar-les. L'Escola ha d'ésser quelcom viu, no un lloc a on els "grans Mandarins del Art" dicten als seus "aprenents" una petita part de les lleis impenetrables del seu saber.

La societat, la que volem i fem, ja no necessita dels grans mites, dels grans mestres inacessibles; som capaços de crear nosaltres també i no ens podem contentar en el paper d'admirador-batalador de les obres que s'exhibeixen a les grans Galeries.

Tots podem, si volem, fer i opinar i evidentment podem fer-ho amb veu normal als temples del "saber artístic" sense por a què les obres caiguin dels seus pedestals o que algun "expert" ens contradigui i ens expliqui la veritat.

El primer pas per a dir, per a fer, és creure-ho i oblidar el "jo no serveixo", "mai no arribare a fer-ho bé", que tant profundament ens han inculcat.

L'Escola, la nostra, la de tots, la que fem cada dia és un lloc de treball obert, a on tothom (inscrits o no) podrà mostrar les seves obres en els llocs i temps adequats i a on es reflectiran totes les possibilitats artístiques que tots portem adins, expressats a través de tècniques més o menys sofisticades, això és el de menys.

Molt aviat podrem veure la primera mostra de treballs realitzats a l'Escola, treballs d'infants i d'adults que cada tarda plegats, van descobrint aptituds adormides que gratifiquen sobradament les dificultats inicials.

L'important número d'assistència a les classes, fa que en algun horari s'arribi a la saturació, repercu-

tint en la qualitat de l'ensenyament. Tot i sient un problema, ens allegram de què les pegues vinguin per aquesta banda i tractem de trobar solucions en la mida de les nostres possibilitats. En aquest sentit és la col.laboració del nou professor de torn i d'esmalts sobre metall, tècnica que en breu plaç entrarà en funcionament.

Crec que la nostra Escola gaudeix d'unes magnífiques instal·lacions i d'un excel·lent emplaçament i això sumat al interès demostrat per la població, fa que les primeres passes siguin molt importants i encara que sigui caure en lo transcendent, també històric, perquè no?

El Passeig 10 d'Abril, amb el seu multicolor mercat diumenge, compte a partir d'ara amb una Escola Municipal d'Arts Aplicades en l'antiga caserna. Seria desitjable que tot l'edifici fora estudiat i remodelat a fi de convertir-ho en centre cultural de la Vila. S'en pot parlar oi?

COMUNICAT

Els que siguin interessats en els Esmals sobre Metall, es poden dirigir a l'Escola els dies feiners de 6 a 10 per concretar horaris. Així mateix, i per tal d'ampliar les possibilitats d'assistència, pròximament les classes s'iniciaran a les 4 de la tarda, els interessats poden també passar per l'Escola.

Joan Descarga Aniento

**REFORMAS RAPIDAS
EN PISOS Y TORRES**

**Gendrau y
Camarero**

CONSTRUCCIONES

C/. José Antonio, 5 Tèl.: 88 09 06 PUIGCERDÀ

Robes a bon preu per tothom

SERVEI TEXTIL

C/. José Antonio, 21

C/. Espanya, 11

PUIGCERDÀ

COMISSIONS FESTES MAJORS I SOCIETATS

a ALBERT GRAU LLACH

Carrer Mallorca, 123 - Tèls.: 2535948/2538641

BARCELONA

Contracteu :

ORQUESTES - COBLES DE GIRONA

CONJUNTS

EXCLUSIVA DE "LA TRINCA"

QUE ES LA LECHE (II)

medio ambiente los glóbulos grasos pierden su estado de sobrefusión y se solidifican. Este cambio en el estado físico de materia grasa ocasiona un aumento de densidad, y debido a una baja temperatura presenta una densidad superior, a la que normalmente debiera tener.

Para especificar la densidad en un análisis, se usa un termolactodensímetro, que como el nombre indica, lleva incorporado un termómetro, para efectuar la correspondiente rectificación en la lectura.

La grasa es el componente menos constante de la leche, no sólo por su composición y por su estado físico, sino también por su cuantía. Pues debido a ello es la sustancia que produce mayor número de calorías, y además en razón directa de su riqueza en caseína.

LA LACTOSA es un azúcar que sólo se encuentra en la leche, es el componente más constante y el que proporciona el sabor azucarado. Se encuentra disuelto en el agua, es el elemento más importante del suero y el mejor conocido.

Los microbios o fermentos transforman la lactosa en ácido láctico, provocando de esta forma la fermentación láctea o agriado de la leche, que tiene importancia para su coagulación espontánea.

La lactosa en estado puro se presenta bajo forma de cristales blancos y duros, y son solubles en el agua. Se obtiene del suero mediante concentración normalmente al vacío.

LA CASEINA, se encuentra en la leche bajo la forma de minúsculas partículas casi invisibles al microscopio normal, pues su tamaño con 40 o 50 veces más pequeñas que los glóbulos grasos. Estas partículas son muy inestables y se

pueden precipitar cuando se añade a la leche sal común, un ácido, por ejemplo ácido acético, cuajo, etc., siendo diferente la precipitación. De ahí nacen diferentes caseínas, según sea empleado un procedimiento u otro.

Entre las materias albuminoides de la leche se encuentran además de la caseína, la albúmina o la globulina. La albúmina es una materia nitrogenada soluble en agua, coagulable por el calor y que no se precipita por el cuajo, hallándose en el suero de quesería.

LA GLOBULINA es insoluble en el agua y se encuentra en la proporción aproximada de un gramo por litro de leche.

Entre las proteínas de la leche, la más importante es la caseína, que se diferencia de las demás porque contiene oxígeno, hidrógeno, carbono, azufre, nitrógeno y fósforo. En cambio la albúmina y globulina carecen de fósforo.

La leche tiene dos pigmentos: caroteno y lactocromo. El caroteno es el pigmento que da color a la mantecquilla y la nata. Este pigmento está disuelto en las materias grasas y depende de la alimentación del ganado.

El lactocromo es el pigmento soluble en el agua que da color amarillo-verde al suero que se obtiene durante la fabricación del queso.

Las vitaminas en la leche son A, B1, B2, C y D, aparte de otras en cantidades menores.

El calcio de la leche se encuentra unido a la caseína.

La vitamina C es la que con más facilidad se pierde y las B y C pueden también destruirse cuando se les somete a la acción del calor a una temperatura elevada.

CU-CUT

La materia grasa de la leche está compuesta de grasas o glicéridos de ácidos grasos. El 90 por ciento de la grasa de la leche está compuesto de los glicéridos fijos, el resto está formado por glicéridos de ácidos volátiles.

La materia grasa está en la leche bajo la forma de esferitas o glóbulos de 1 a 10 micras de diámetro (una micra es una milésima de milímetro), que vistas al microscopio son como gotitas brillantes bordeadas de oscuro, y tan numerosas que se pueden contar por millones en 1 c.c. de leche. Estos glóbulos pueden perder su individualidad aglomerándose unos con otros, y también pueden disminuir de tamaño al fragmentarse en otros más pequeños. Esto último se produce cuando se somete la leche a una presión elevada, haciéndola chocar contra un cuerpo duro, éste es el principio de homogeneización de la leche.

La grasa de la leche, cuando sale de la ubre del animal, tiene la temperatura de él; pero a medida que transcurre el tiempo y que la leche se enfría con el

Vitaminas	A		B1		B2		C		D	
	U.I.	Micr.	U.I.	Micr.	U.S.	Mgrs.	U.I.	Mgrs.	U.I.	Micrs.
Leche de mujer	225	135	20	40	20	0,40	60	3,-	3	0,075
Leche de vaca	225	135	20	40	15	0,30	8	0,4	2	0,05
Leche de cebra	175	105	30	60	20	0,40	18	0,9	3	0,075

Las cifras corresponden a 100 grs. de sustancia.

Micr. = microgramo = milésima de miligramo.

U.I. = Unidad internacional

U.S. = Unidad Sherman = 0,02 miligramos de lactoflavina.

Las cifras expuestas sólo pueden considerarse como aproximadas, pues la alimentación, la raza y el régimen de vida, con los tratamientos que se somete la leche durante su industrialización influyen considerablemente en su riqueza vitamínica.

MÉS SOBRE LES VINYES DE CERDANYA

Intentant contestar el punt d'interrogació posat per Giralt-Roger de Dorres en el número anterior de la nostra revista RUFACA, sobre el cultiu de la vinya a la Cerdanya, he de dir que en el llibre "La Cerdanya" de Pau Vila (Editorial Barcino, Barcelona, 1926), existeix una part d'un capítol dedicat a la vinya.

Segons aquest llibre, no més es cultivava a Músser i es tenia que veremar a finals d'octubre, recollint entre tot el poble (34 cases en

aquell temps) unes 60 càrregas d'un vi flac.

Continuant, veiem que a l'edat mitja, segons uns documents que l'autor no especifica quins són, es trobava vinya a Baltarga (l'any 890), Alp (el 1103), Montellà (el 1198), Pedra (el 1255), Olopte (el 1318), Pi (el 1372) i Talló (el 1406).

Pel que fa referència a Talló tinc que dir que encara avui es pot veure una parra de raïm negre, a l'era de cal Geponés, que fa unes

gaspes molt maques però lleugerament àcides.

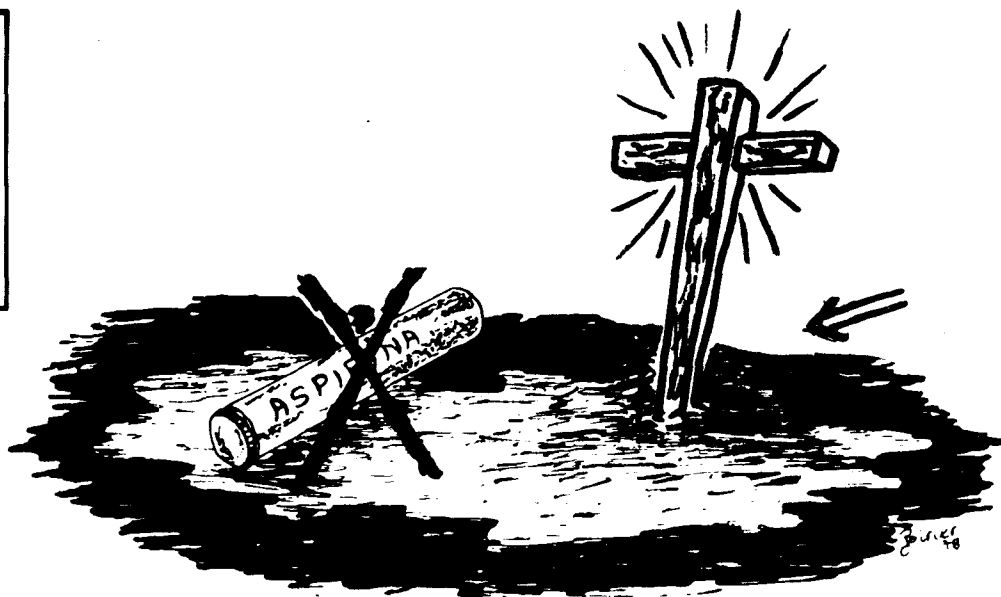
Seguint en el ja esmentat llibre, Pau Vila ens exposa una sèrie de noms relacionats amb la vinya a la nostra comarca. Entre altres, "la costa de les vinyes" a sota de Lles, "el vinyer" a prop d'Age i "la font de les vinyes", que ja era anomenada en un document del 1289 i que avui encara existeix a sota el camí del Polideportiu de Puigcerdà.

Masoir
Puigcerdà, febrer 1979

amics de la natura

REMEIS

PROVATS

És aquesta la nostra darrera col·laboració car s'ha acabat la nostra documentació de remeis antics de la Cerdanya.

Les nostres anteriors transcripcions de remeis, ja vàrem advertir que es tractaven de còpies d'un paper que vàrem trobar dins un testament d'un terratinent cerdà datat al 1835. L'importància que hi donaven aquella gent ho demostra el fet de que ho guardessin enmig dels papers més importants de la casa.

El document que transcrivim avui és molt més curiós. A mig camí entre la màgia i la religió; la medicina i el naturalisme; la dietètica i les forces ocultes, apareix un paper que pel que sembla calia dur penjat al coll dins d'una bossa (com un escapulari) per tal de que fes efecte.

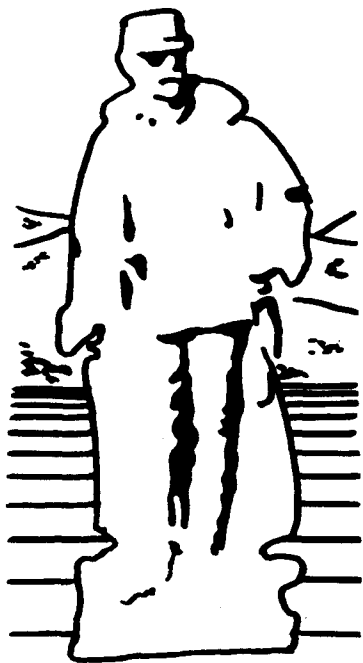
Retalleu-lo i pengeu-vos-el al coll. El us guarirà del mal que patiu, com, sense dubte, ha guarit als vostres besavis cerdans. Jo crec que és el millor regal que us puc fer en acomiadar-me de vosaltres i d'aquesta secció. I com que l'idioma te la seva màgia, ho transcrivim en l'idioma original:

*Por lo de este caso
el Dios te habla,
para decirte las cosas
que a él le pasan.
Es perturbación
Dios te la quitará
para que él quede
a todo agradar.
El papel llevar,
y darle tres días
de lo del Dios dar,
zumo de limón,
para desayunar,
Todo un limón
preparada y endulzada
con azúcar,*

*y todo lo demás
Dios le pondrá.
Y se verá el milagro
que Dios hará.
Delante de Dios
es nada lo que hay
y como a fé, un rezo.
Es lo que habrá
Es el mismo Dios
que se cuidará
y todo será un caso
de mucho admirar.*

Francesc

galeria d'homes il·lustres de cerdanyo

BONANAT DE PERA

El nom de Bonanat que ens han deixat les cròniques, pot significar Ben nat o com diuen alguns historiadors també podria derivar-se de (Bon any nat) que sembla l'interpretació més encertada.

Vivia aquest cerdà l'any 1332 durant el regnat d'Alfons IV d'Aragó i quan aquest monarca, reunint la seva armada, es dirigia cap a Cerdanya per a lluitar contra els genovesos en defensa d'aquella illa, Bonanat de Pera ocupava dignament el lloc que com a noble li corresponia en semblant empresa.

El General de l'armada aragonesa en Ramón Moncada, havia sol·licitat la cooperació dels nobles per a que en aquella campanya hi prenguessin part amb llurs soldats i caballs, havent respost tots amatents i amb generositat a la crida que els fou feta; i formant un considerable exèrcit, dirigiren llurs galeres en direcció a l'illa de Cerdanya.

Una volta arribats prop dels seus adversaris (els genovesos) hagueren de sostenir, les armes aragoneses, combats renyidíssims, durant els quals donaren proves de veritable valor, distingint-se d'una manera notable en Bonanat de Pera que al front dels seus cerdans es cobrí de glòria, donant proves d'ésser un veritable cabdill.

Les Cròniques no ens parlen de l'any de la seva mort.

(del llibre de Mn. Puyol)

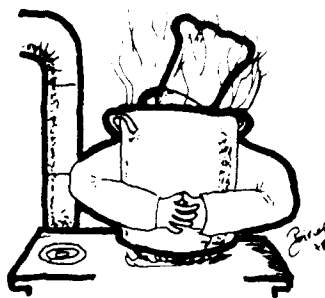
NOSTÀLGIC

recull

On el Pirineu se suavitzo, a la Cerdanya, dividida per la frontera espanyola i francesa, apareix una sopa que alguns anomenen pirinenca i d'altres simple sopa de llet o de la Cerdanya. Es fa de la següent manera:

Fregim en una cassola, amb una mica de mantega, trossets de pa sec previamente ensucrats. Un cop caramelitzats, poseu-los dins d'una sopero. a part, feu bullir llet amb un sucre. Aparteu-la del foc i, quant s'hagi refredat una mica, tireu-hi un rovell d'ou per cada dos plats i

SOPA PIRINENCA

una mica de crema de llet. Bateu-ho enèrgicament i aboqueu el líquid, ben calent, dins la sopero on hi havia el pa caramelitzat.

La sopa es serveix immediatament.

Es tracta d'un plat que era comú a tota la Cerdanya, però que avui s'ha refugiat gairebé exclusivament a la Cerdanya francesa.

Copiat del llibre "L'art del menjar a Catalunya", de Manuel Vázquez Montalbán.

Guadalupe Junyent

salvem el català

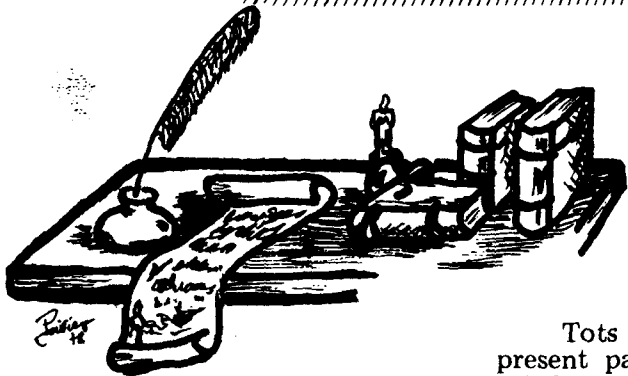
"HAVER DE"

Quan l'acció del verb s'ha d'expressar com una obligació a complir, cal usar la perífrasi d'obligació formada pel temps respectiu del verb "haver" seguit de la preposició "de" més l'infinitiu del verb que calgui.

El castellà fa aquest temps d'obligació amb el verb "tener" seguit de la conjunció "que" més, lògicament, un infinitiu. Aquesta construcció ha estat calcada erròniament de la llengua veïna, donant l'equivalent català "tenir que...", forma totalment inadmissible.

Així, doncs, cal dir: "hem de dir la veritat", en lloc de "tenim que..."; "he d'anar-hi", en lloc de "tenim que..."; "hem de treballar", en lloc de "tenim que..."

Laura Fabra

LES MURALLES DE PUIGCERDÀ

Dèiem en el número anterior, que l'any 1342 el rei pressionava als puigcerdanencs perquè conclouguessin les muralles i manava que hi esmercessin més diners dels acostumats. Cal dir que el Comú de la Vila, cada any, destinava a l'obra de les muralles, una determinada quantitat, i nomenava un obrer o encarregat de l'esmentada obra, al qual l'any 1399 li donaven com a salari, deu lliures anuals.

Doncs bé, l'indicat any 1342 —en què hi havia perill de guerra—, obtemperant al manament reial, Puigcerdà destinà a l'obra dels murs, la quantitat de quatre-cents lliures. A l'efecte, calgué manllevar diners; també s'hi consignà l'impost que es cobrava sobre el vi, taxat per una anyada, a raó de divuit diners per somada. Poc temps després, es pactà amb el rei, que la Vila invertiria cada any a l'obra dels murs, tres mil lliures, amb tal que els puigcerdanencs no haguessin de pagar el "vintè" de llurs possessions (heretats, rendes o censos), fins i tot, de les que tenien defora la Vila. Es més; per tal de costejar tan crescudes despeses i eixugar els deutes contrets, sovint calgué imposar TALLES a tots els veïns i també als dels pobles de la RECULETA. I a partir de 1360, amb autorització reial, s'implantà un nou impost anomenat EGIPCIO, destinat exclusivament a l'obra i reparació de les muralles de la Vila. Finalment, l'any 1514 Puigcerdà obtingué llicència del rei Ferran per batre MONEDA, fins a un valor de mil cinc-cents lliures, en diners menuts, per tal de reparar els murs i trinxeres de la vila i per fer algunes peces d'artilleria; es feren els encunyats a Barcelona. De forma semblant i per al mateix fi, l'any 1575, s'obté del rei Felip una nova concessió per cudir moneda cerdana, anomenada "menuts sous", fins a un valor de tres mil ducats d'or. L'any 1641, també es feu moneda a Puigcerdà.

Tots aquests mots, citats en el present paràgraf constitueixen uns privilegis particulars; requereixen un aclariment o explicació a part, i n'anirem parlant en números ulteriors.

ELS PORTALS DE LA MURALLA: N'hi podem comptar nou, i n'indicarem la situació aproximada de cadascun d'ells. El portal de la BARRADA, situat, segons sembla, en la confluència de les baixades que hi ha dessota l'hospital i dessota l'hotel Maria Victòria; el de QUEROL, mirant devers Querol; el del CALL, o de FRAMENORS, més amunt del grup escolar primitiu (al Nord de la vila), on hi havia hagut el convent dels agustins i el call dels jueus; el de la MORERA, al capdamunt del carrer d'aquest nom, on ara hi ha la plaça Barcelona; el de LLÍVIA o de PREDICADORS, al final del carrer Revolució o de "José Antonio"; el d'HIX o de FRANÇA, al final del carrer Llibertat o Escoles Pies; el d'AJA, un xic més avall de la font d'en Llanes; el d'en CALVA, o del MOLÍ, al capdavall de la baixada que hi ha dessota la farmacia Muntaner; i, finalment, el del CASTELL, (que estava situat al darrere de les torres Andreu i on hi havia la torre Llopis, al pla dessorbre la font del Cúcuru). Aquest portal estava sempre tancat i només s'obria per passar de la vida cap al castell o viceversa. També quedaven sempre tancats el de la Barrada, el del Call —aquest tenia enfonsat el pont— i sovint —en temps de perill— el d'en Calva i el de la Morera; els del barri d'aquest darrer, a llurs pròpies despeses, s'havien fet un baluart i el pont per passar la trinxera, per tal de poder-lo tenir obert.

Els dos portals més forts, més resistent, més ben reforçats, eren el d'AJA i el Llivia o de Predicadors; tenien el baluart amb una altra porta, i l'enemic —abans d'entrar— hauria hagut d'esbotzar tres o quatre portes; çò és, la del baluart,

una altra de ferro, la del mur, que es tancava amb clau i cadenes, i àdhuc una altra que estava penjada enlaire amb ganxos de ferro, molt grans i gruixuts, i trencant només les dues barres que aguantaven un torn que hi havia, queia fins a terra i servia de portal molt fort. A més a més, per la part de dins —naturalment— hi tenien, ben amarrades, a banda i banda de la paret, unes fortes argolles de ferro, per on hi entreteixien unes llargues i gruixudes cadenes, i amb això evitaven almenys l'entrada de la cavalleria. Diuen que, sense traïció, era impossible que l'enemic entrés per aquests dos portals, que eren els únics que restaven sempre oberts, bé que amb guardes per esquivar l'entrada de gent sospitosa.

En resum, doncs, podem dir que la muralla de Puigcerdà era alta i forta, amb uns fonaments molt sòlids i de notable gruixària, que s'anava alçant en forma de talús; tota ella —amb la gran barbaccana— estava coberta amb llosa, i al dessota la teulada —per tal de preservar les guaites o centinelles de la pluja o de la neu i, en part, del fred— hi havia un corredor de prop de dos metres d'amplada, afinestrat de tant en tant. Hi abundaven les torres de defensa en els llocs més convenients. A baix, un carreó a tot entorn i arran dels murs; tot seguit, les dues fondes trinxeres, també a tot voltant de la muralla; i entre una i altra d'ambdues trinxeres, un camí ample; finalment, els nou portals, que acabem d'esmentar, amb llurs ponts llevadissos corresponents.

Per tant, si considerem una tal solidesa i una tan extremada construcció d'aquells murs, és fàcil comprendre la transcendència que els reis havien donat a Puigcerdà, i com com la bravura dels nostres avant-passats hi varen fer estavellar molts enemics. Certament, foren unes muralles gairebé inexpugnables, fins que l'avanç de l'artilleria le feu impotent.

SALVADOR GALCERAN
Arxiver Diplomat

A 80 kms. de Puigcerdà: Rennes les Château

Cuando usted coge la carretera que lleva al Capcir y al lago de Matemale, puede seguir en dirección de Carcassonne. Pasará por zonas muy pintorescas: bosque de Carcanet, bosque de Gesse, Gorges de l'Aude, Gorges de Sr. Georges, desfiladero de Pierre-Lys. Después llegará al pueblo de Couiza. Apenas entrado en este pueblo, encontrará a la derecha una banal desviación hacia otro pueblo: Rennes le Château. Pocos kilómetros separan estos dos pueblos pero la carretera sigue muy abrupta. El panorama es magnífico pero no deja entrever todo lo secreto y enigmático de la comarca que se esconde desde épocas remotas.

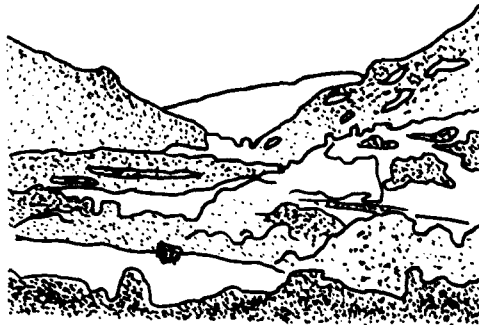
Subiendo por la carretera, podemos percibir a lo lejos las ruinas del importante castillo de Blanchefort, famoso Maestro templario, y al llegar al pueblo nos encontramos con una curiosa inscripción relativamente reciente que prohíbe todo tipo de excavaciones.

¿Qué pasa pues en este pueblo? En realidad es toda la comarca que representa un enigma para muchos, y buen número de personas que intentaron investigar o hablar de ello encontraron la muerte.

Actualmente Rennes le Château tiene muy pocos habitantes pero en la época romana era una ciudad más importante que Carcassonne y se llamaba Reddae. (En Bretaña, existen también nombres de pueblos como Rennes y Redon. Se trata de una misma etimología: en bretón, "Rennes" se dice -Roazhon- y "Redon" se dice -Reddon-. Es lo mismo, puesto que en bretón ZH puede corresponder a D, y la zona de Rennes le Château también fue céltica. La traducción de aquellos nombres es bastante evocadora: Red= corriente, Roazh = ofrenda, Don = enterrado. O sea, tenemos nombres

relacionados con las corrientes telúricas o con tesoros escondidos. La tribu celta Atacina había llamado las orillas del Aude (el Atax): Aereda. Este nombre corresponde a Aer Red: serpiente corredora, lo que se refiere a las corrientes telúricas, y que luego se tradujo simbólicamente por -serpiente roja-).

Después de haber sido ocupada por los Celtas y los Romanos la comarca fue mucho tiempo ocupada por los Visigodos y luego por los Templarios, y más tarde hubo algo de la historia de esta parte del Aude relacionada con altas esferas de la Iglesia o de las Monarquías (principalmente bajo Louis XIII y Louis XIV

DEBAJO DE ESTAS MONTAÑAS TONELADAS DE ORO.

BLANCA DE CASTILLA EN RENNES LES BAINS

Ya a nivel geológico, la zona es muy rica puesto que hay minas de oro, plata, plomo, cobre, hierro y de magnesio. Muy cerca de Rennes le Château, en Rennes les Bains, hay baños y aguas termales muy particulares. Son aguas salinas cuya fórmula química es única en el mundo. En uno de estos baños vino Blanca de Castilla. Todavía en 1709 se podían apreciar las termas romanas.

LEXICO DE OBRAS Y AUTORES

NOTA: Informamos también a los lectores de esta sección que pueden pedir a la Redacción cualquier dirección de grupos, asociaciones o personas relacionadas con temas de arqueología paralela, paraciencia y medicina naturalista.

TITULOS	AUTORES	EDICIONES
(A) - <i>Atlantida</i>	L. Zajdler	Wiedza Powszechna
(B) - <i>Le Bas-Relief funéraire du Chanoine Berenge.</i>	J. Sarrete	Barrière & Cie
- <i>La Bataille de Kerguidu</i>	I. Inisan	R. Laffont
- <i>Beats, Men & Gods</i>	F. Ossendowsky	E.P. Dutton & Co
- <i>Biorythmes (is this your day?)</i>	G.S. Thommen	America

EL TESORO VISIGODO: UNA DECIMA PARTE DEL TESORO DE SALOMON

Pero además de estas riquezas naturales, se añadieron luego otros "aportes materiales", principalmente en la época merovingia. En el año 410, Alarico II va a Roma, y se lleva el botín que los romanos habían pillado en el templo de Salomón en Jerusalem. Alarico lo trajo a Francia y escondió una parte en Rennes y otra en Portugal. Más tarde, los Templarios fabricaron monedas de oro relacionándose con fabricantes de Alemania, y quizás a partir del tesoro visigodo. Así las fortunas se fueron acumulando y el tiempo parecía olvidarlas. ¿Para todos? No, por supuesto, y si bien alguna élite franca parece conocer muy bien los escondites y todo el historial de la comarca, algunas personas, casualmente o no, llegaron a descubrir algo del secreto y del tesoro. El caso más famoso fue sin duda el del cura que fue párroco de Rennes en 1885. Obtuvo misteriosamente una fortuna muy importante después de mucha investigación. Sin embargo, murió en condiciones extrañas en 1917.

¿En cuánto evaluar el tesoro de Rennes? Para lo que se refiere únicamente al aporte visigodo, habría 180 toneladas en monedas de oro lo que representa actualmente 40 mil millones de francos (franceses). Sin embargo, podemos añadir que esta cantidad es relativamente pequeña si la comparamos con las 2.200 toneladas en oro del tesoro de Salomón en Jerusalem.

Ian Peren

Continuará:

a 80 Km. de Puigcerdà:

la última fortaleza de los Cátaros.

AUTORES	
(A)	P. Arnold
	Ph. Aziz
	G. Barbarin
	J. Barcelo
	F. Bardeau
	L. Barnier

Una mica d'Història: Guillem Ramon (1067-1095)

Cada vegada que anem cap a Perpinyà, passem davant del poble de Vilafranca del Conflent, molts catalans, inclosos cerdans, ignorem que aquesta localitat ha estat fundada per un comte de Cerdanya. Es gràcies al comte GUILLEM RAMON que debem la fundació al cor del Conflent de la Vila Lliure (Villa - Libera) de Vilafranca, cridada a esdevenir d'una manera ràpida, la capital del país del Conflent, dada la importància estratègica i comercial del lloc llistat degut a l'estretor de la vall de la Têt, eix del Conflent i pas obligat, tant dels marxants com de les armades.

El document de població de la Vila Lliure ens ha estat conservat: "Jo, GUILLEM RAMON, per la voluntat divina, comte de Cerdanya, guiat pels consells del bisbe ARTALD, en presència d'ENRIC DE RAMON, ARNALD de Só, de RAMON GUILLEM d'Enveig, GAUCERAND MIRON de PINOS, BERNAT ARNALD de FULLA, PERE BERENGUER, ARNALD OLIBA, PERE GUILLEM abat de Sant Miquel de Cuixà, amb l'ajut del Crist edifico VILLA LIBERA, vila Lliure. El comte dona als habitants dels quals ell anomena els principals: Joan Ravaire, Gerald Eroal i Ugo, presents i futurs, els privilegis següents: a ells i a tots aquests, que ja s'hi estan o vindran a fer-hi estada, dins la Vila Lliure, sigui la que sigui llur condició, gaudiran de la plena llibertat jurídica, no

siguent tinguts només de fornir, en cas de menesteeer, l'ajut al comte una vegada cada dos o tres anys, segons la lliure voluntat de cadascú i tantes vegades com els hi plaurà. (AUXILIUM SECONDUM VESTRAM VOLUNTATEM FACIATIS QUANTUM VOHIS PLAUCERIT).

Un mercat hi serà establert i per "l'honor de tota la Cerdanya" no n'hi haurà cap més, llevat del d'IX (EXI), des del castell de Sant Martí fins al bolò de Sant Feliu d'Avall. A més, a la demanda del comte, el bisbe Artald, acorda, a Vilafranca (VILLAE FRANCHAE) l'apel·lació que debia prevaldre el dret de construir una església sota la jurisdicció de Santa Maria de Cornellà del Conflent. Es el més vell document de població conservat en el país de Rosselló, Cerdanya i Conflent, el més antic manuscrit català d'aquest tipus, és el de Cardona, datat en 986, però no fa més que reproduir un document anterior d'un segle d'una donació feta per WILFRED el PILLOS (Joffre el Pilós) en el qual ell mateix dona la confirmació de privilegis, remunrant a l'any 798.

El comte GUILLEM RAMON va fer el seu testament el 7 d'octubre de 1094. Ell institueix els seus manumisaris, que són: ARTALD, bisbe d'ELNA, PERE SUNIAIRE, abat de St.Martí del Canigó, ENRIC, el seu germà, vescomte de Cerdanya, RAMON ERMENGOL, BERNAT ARNALD de Fullà, ARNALD OLIBA,

PERE BERENGUER i RAMON GUILLEM d'ENVEIG.

Lega a Sta. Maria de Cornellà del Conflent l'església de Cornellà, cinc dels seus cavalls, la jurisdicció i la propietat de l'església de Vilafranca, el terç de l'església de Fillols (FULIOLIS). sigui quatre mesures de vi, vuit de blat i tot el cens que rep del dit poble, les franquesses de la vila de Paladol, la dècima i la lleuda del passatge (PASSATICUM) de Vilafranca, la dècima dels pasquers, des d'Illa de Tet, fins la collada de la Perxa (PERTIAM) a més ell deixa les manses de CERRED, prop de Fullà, la seva cortina de Ilí, una mansa i quinze franquesses a Fullà, la dècima dels agraes de Molitg, dels vins, i del seu domini el cens de la carn.

Ell encarrega el seu fill GUILLEM JORDA d'instituir "Per Déu i pel meu amor" un capítol de canonges regulars. Sant Miquel de Cuixà, rep el poble d'Estevar a Cerdanya, amb quatre engues i tots els béns de Fullà, que ell tenia sota la seva pròpia autoritat i que han de tornar al seu fill. Sant Martí del Canigó rep el poble d'Err i quatre engues. Santa Maria de Ripoll cinc engues. Sant Llorenç de Bergadà (BARGAZA), Santa Maria d'Urgell, Sant Rafel i d'altres donacions anàlogues. Sant Joan de Ripoll, i manses a Fullà, i al poble de Pí.

(continuarà) GIRAL Roger (Dorres)

ANTIGÜEDADES

Otra de sus actividades fue la pedagogía artística. Fundó su Academia de Artes, y con los toscos materiales del taller de su padre empezó a realizar sus primeras pinturas que fueron elogiadas por expertos.

La Providencia guió sus pasos hacia aquella Barcelona ochocentista y pudo realizar sus sueños, ingresando en la Escuela de Bellas Artes.

Allí trabajó con entusiasmo, bajo la dirección de los Maestros Lorenzala y Milà y Fontanals. Costeó sus estudios trabajando como artesano ebanista hasta que sus obras adquirieron relieve.

Luego se dedicó a la pintura de género y al retrato y más que nada a la pintura religiosa cuyas creaciones le dieron fama; muchas de las cuales se hallan en el extranjero.

Puigcerdà poseía también obras suyas de valor: el S. Jaime de la Capilla de Rigolisa que desapareció, como otras suyas

destruidas en 1936. No obstante en nuestro Ayuntamiento podemos admirar en lugar preferente una de sus últimas obras: Procesión Virgen de la Sacristía.

A pesar de que la corriente moderna arrastra a la juventud a modernizarlo todo, en medio de este ambiente renovador, hay también quienes se interesan para remozar los valores que, hace tiempo quedaron arrinconados: pinturas, tallas, muebles, música que adquieren de nuevo su auténtico valor, gracias a manos inteligentes que los hacen rejuvenecer.

Cerdaña tiene también en el desván del olvido tesoros históricos cubiertos por el polvo del tiempo. Son los hombres ilustres, artífices de la historia ceretana.

Un culto sacerdote, Men Agustín Puyol fue el autor del libro "Hijos Ilustres de Cerdanya". Sería muy interesante verlo de nuevo publicado.

El recuerdo de nuestro ilustre pintor Pedro Borrell Delcaso, nos invita a ofrecer a los lectores de RUFACA, algunas facetas de la vida de ese artista ceretano, alguna de cuyas obras todavía podemos admirar.

Bellas Artes y como excelente profesor pronto se hizo famosa la Academia Borrell. En ella iniciaron sus estudios los artistas: Galofré, Ribera, José María Sert y otras figuras destacadas del Arte.

En su taller de la calle Mayor de Puigcerdà trabajaba muchas horas todos los veranos. Muchas obras notables salieron sin duda de ese taller.

En ese palomar del arte, como él lo llamaba, acudían todos los veranos prestigiosas figuras de la música, de la poesía y del arte. Jacinto Verdager, Enrique Granados, Sánchez Gavañach, doctor Martí fueron amigos muy dilectos suyos.

Pedro Borrell Delcaso murió a los 75 años dejando su meritisima obra como una estela ejemplar, de una vida sembrada de virtudes, de trabajo constante, y de hombría de bien.

Y fueron sus hijos continuadores de la Obra del Gran Maestro: Ramón y Julio Borrell y Plà y Pedro Borrell Bertrán, Maestros en la Pintura, fueron las ramas vivas y exhuberantes de ese tronco que es orgullo de Puigcerdà. C. LL. de P.

L'ESTATUT I LES COMARQUES

Al número anterior de RUFACA aparegué una col·laboració titulada "L'Estatut i l'article 151 de la Constitució", signat per Ramon Sala i Canadell, ex-diputat de CDC per Girona. En aquest treball es criticava l'actuació de partits suposadament "sucursalistes" en relació a la redacció de l'Estatut, entre els quals s'inclouia el PSUC. El senyor Sala i Canadell basava el seu atac en el que ell enten com a possibilitat real de rebuig de l'Estatut per part de les províncies perifèriques, ja que "si no s'admet la representació comarcal en el Parlament de Catalunya, ja veurem com reacciona l'electorat de les comarques gironines, lleidatanes i tarragonines". Si bé l'article del Sr. Sala ha quedat desfasat pel desenvolupament dels fets posteriors a la seva redacció, de la qual cosa no l'inculpe, sí voldriem acullir-nos al dret de rèplica per contestar els dos punts bàsics de la seva argumentació: el suposat "sucursalisme" d'un partit com el nostre i la manca de representació comarcal en el futur Parlament Català.

¿Sucursalisme?

El PSUC te més que provat el seu caràcter de Partit Nacional amb l'actuació dels seus parlamentaris i amb el paper que ha jugat en l'elaboració de la Constitució. Però és, sobretot, la pràctica política dels militants del PSUC la que corrobora inequívocament al carrer la vocació nacional del nostre partit; un partit que reuneix en el seu sí a militants castellano-parlants i catalano-parlants units per l'objectiu comú del socialisme en llibertat i la reconstrucció nacional de Catalunya.

Més d'una vegada hem sentit prestigioses veus de CDC criticar els partits que troben els seus homòlegs a nivell d'Estat Espanyol. En la mesura en projecte d'Estat Federal, la necessitat de la relació directa amb les forces polítiques homogènies que actuen a tot el territori espanyol és ben evident.

No cal que recordem que l'Estatut, per exemple, s'haurà de discutir a Madrid i que, per tant, ha d'ésser aprovat per totes les forces polítiques de l'Estat Espanyol. Alardejar de no comptar amb el recolçament de cap força política a nivell de tot l'Estat no és res més que un símptoma d'inconsciència política, si realment fos cert, cosa que dubtem.

I ho dubtem perquè creiem que hi ha un "sucursalisme" molt més fort que el que s'anomena "sucursalisme polític": el sucursalisme del capital,

el sucursalisme de la banca, el sucursalisme del diner que no coneix nacionalitats i que està lligat i ben lligat am el diner de tot l'Estat Espanyol.

El Sr. Sala addueix també el model de l'Estatut del 1932 dient que en aquell "de 84 diputats, 42 corresponien a Barcelona (ciutat) i a Barcelona (comarques); els altres 42 es repartien equitativament...". La fal·làcia d'aquest raonament resideix en què, en aquell moment, segons les xifres oficials, la població de Barcelona era aproximadament el 50 per cent de la població total de Catalunya. Li corresponien, per tant, el 50 per cent de diputats.

Un Estatut Comarcal

Dir que el Projecte d'Estatut aprovat per l'Assemblea de Parlamentaris —i actualment congelat—, no hi estan representades les comarques no és altra cosa que una falsedat que encobreix fins electoralistes no confessats. Qui repassi els Articles 2, 5 i 30, per exemple, els quals no transcribim per raons d'espai, podrà comprovar d'una forma feient que estem davant un Estatut Comarcal.

El que no fa l'Estatut, i això és el que sembla molestar al Sr. Sala és primar els vots de les comarques per sobre dels vots de Barcelona. En el moment en què es va elaborar la Llei Electoral que conduí a les eleccions del 15 de juny, la majoria de partits democràtics catalans vàrem protestar perquè aquesta llei menysvalorava el vot barceloní en relació a altres províncies de l'Estat Espanyol, doncs s'observava la desproporció entre els diputats a elegir i el número de votants, de forma que províncies amb poca població tenien un diputat per un número X d'habitants molt més petit que el que va correspondre a Barcelona. Si en aquell moment tots vàrem veure-ho clar, seria lògic que en aquest moment no volguéssim multiplicar el vot del ciutadà de la comarca en detriment del ciutadà de la ciutat, a no ser que hi hagin interessos electoralistes. J'algun partit que ha calculat que el vot de les comarques afavoreix els seus interessos concrets.

La proporció és una altra actualment: la població de Barcelona, mal ens pesi, suposa gairebé el 70 per cent de la població catalana. Es lògic, doncs, que els diputats corresponents a la regió barcelonina hagin pujat de número.

La batalla autonomista, però, no passa per un enfrontament Barcelona-comarques, sinó per dotar

el territori català dels instruments adequats que, guardant el principi de la proporcionalitat d'un home un vot, permetin gestionar eficaçment i sense discriminacions totes les comarques de Catalunya. Aquest és el procés que obra l'estatut.

El que no fa és decretar la comarcalització des de dalt. I aquí està el que realment ens pot diferenciar dels presupostos de CDC en aquest tema. Les comarques han de trobar un marc legislatiu que les hi permeti desenvolupar-se, però aquest desenvolupament haurà d'iniciar-se des de baix i això no s'aconsegueix amb declaracions de principis, sinó amb un treball rigurós a cada una de les comarques, entre elles la Cerdanya.

Per tant, i entrem en el terreny del què pot ésser conegut pels cerdans, el comarcalisme es demostra, avui per avui, amb treball i autonomia de

les organitzacions polítiques comarcals, de la qual cosa Convergència Democràtica no en pot presumir. Només cal consultar la RUFACA número 2, pàg. 4, per entendre com aquest partit enten el comarcalisme: inmiscuint-se i provocant la dimissió dels qui militaven en les seves files a causa de la intervenció de les altes jerarquies. I "coses més grosses s'han vist", com diu el Sr. Sala.

Finalment volem remarcar el fet que aquest text no l'hagi redactat cap diputat del PSUC, sinó que és la pròpia organització comarcal la que contesta un escrit aparegut a Cerdanya. Ens sembla que és tota una altra manera d'entendre el que ha d'ésser la comarca.

PSUC
Comité Comarcal de Cerdanya

Apreciados amigos de RUFACA:

Somos un grupo de amigos que hemos formado un equipo de hockey sobre ruedas y quisiéramos obtener un entrenador, que nos federen y nos paguen los traslados.

Les agradeceríamos publiquen esta carta por si hay quien nos pueda orientar y ayudar.

Por si quieren ponerse en contacto con nosotros, llamen al teléfono 88 05 05.

Un afectuoso saludo.

TOSAS-SASTRE

José Antonio, 4

PUIGCERDÀ

MEF, S.A.

MUNTATGES ELÈCTRICS,
DOMÈSTICS E. INDUSTRIALS

Avinguda Dr. Figuiler, 3
PUIGCERDÀ (Girona)

ANTIGÜITATS E. ORRI

Major, 30

TEL.: 880.287 PUIGCERDÀ

AUTO ESCOLA PUIGCERDA

Victoria, 4, 1º

PUIGCERDÀ

Com més s'enfilaran els micos més els hi veurem el cul

S'acosta el 3 d'abril

Després de quaranta anys de renegar, comencem a arribar per fi a l'hora de la veritat. Quaranta tres llargs anys durant els quals hi ha hagut a la major part d'ajuntaments homes més o menys deshonestos, amb les excepcions de sempre, que confirmen la regla, però tots ells imposats pel caprici d'un dit. Aquest sol fet portava malestars, tensions, sospites (justificades o no) de conxorxes, d'utilització dels càrrecs en funció dels interessos dels de sempre; en definitiva: de l'enriquiment d'uns quants a canvi de l'empobriment de la Cerdanya. I s'acosta el tres d'abril. El dia en que tots podrem començar a lluitar de manera eficaç i a través del nostre vot secret per acabar amb aquesta situació. Malhauradament també serà el dia en que molts pobles sortiran del foc per anar a caure a les brases.

Els partits i els "sencers"

I ara, qui en tindrà la culpa? La culpa, sempre negra, no la vol ni la voldrà ningú, però una bona part correspondrà als responsables d'informar y formar al poble.

Escric aquest article pocs dies abans de que es tanqui el plaç de presentació de candidatures independents. Diverses persones de diversos partits m'han dit que veuen molt clar que als pobles petits no poden presentar-se candidatures "de partit". Militar en un partit sigui el que sigui, encara desperta recels als nostres poblets. Pot ésser per allò del gat escaldat... pot ésser per falta de formació-informació que deïam, o pot ser pel fet de que en Pere o en Joan seguirà essent el xixarello o l'home responsable, el cap envantat o l'home de confiança que tothom sap que és, sigui quin sigui el partit al que s'afiliï.

Sigui com sigui, no hi ha hagut una eficaç campanya d'informació als pobles, i continua la conspiració del "no fem soroll que la caçarem viva", organitzada per molta de la gent que ja fa temps que treballa de cara a les municipals, i que no sempre és la que més convé a Cerdanya.

Jo especulo, tu sospites... però correm el risc de que badant, badant, "ell" se n'aprofiti. (Portada del núm. 1.183 d'OLOOT MISION)

Els cacics estan nerviosos, els altres tenen por

Les armes típiques de dominació del cacic son fonamentalment (i al marge les econòmiques) tres: l'ignorància, l'enveja i la por. Per això es posen nerviosos si la gent parla, s'organitza, es mou, discuteix, ES FORMA o S'INFORMA. Perquè ells només poden esperar els vots de l'ignorància i la por. D'encendre envejes i rivalitats entre

famílies, barris o poblets també en saben a l'hora d'augmentar els adictes. Volen homes humiliats i porucs perquè saben que un home poruc és un home vençut i per tant dominat, oblidant com deïa l'Espriu l'any 67 en el poema Indesinenter, que aquest poble senzill i humiliat és "l'amo de tot, no gos mesell, sinó l'únic senyor".

Però l'home honest és vergonyós de mena. No sol ésser sobri. Rebutja els càrrecs oficials o

bé de lluïment. Per això diuen "comteu amb mi, però no per anar davant". Qui així parla, en principi ja mereix la meua confiança. Malhiem-nos en canvi de qui es daleix per ésser cap de llista. L'home que vol treballar, ofereix les seves mans pel que convingui, i més aviat li fan nosa els lluïments i els càrrecs perquè ell "va per feina". Els altres, els qui no van a la processó si no poden dur el ciri més gros, també hi acostumen a "anar per feina": ja ho crec!

Avui, 13 de febrer, 4,45 de la tarde

Acabo d'arribar a casa y he engegat la TV ben bé per vici. I mentre estava feinejant, jo que sento que parlarà Anicet Casañas, candidat independent al Senat per Lleida, dins els espais de publicitat pre-electoral. L'antiga i fonda amistat que m'ha unit durant un període important de la meua vida a aquest home a qui creia més somniatruïtes del que està demostrant ésser, fa que ho deixi tot, i ben emocionat i molt sorprès em disposi a escoltar-lo: "... jo crec que com a éssers humans estem obligats a estimar-nos els uns als altres, com a nosaltres mateixos. Solament hi ha una excepció: i la dic pels homes que com jo estiguin disposats a servir al bé comú, aquesta excepció es que l'home que està disposat a servir al bé comú és indispensable que dintre d'ell estigui disposat a estimar als demés més que a sí mateix. Si no està disposat a això que no s'ofereixi al bé comú perquè no pot ésser elegit..." i jo pensava mentre sentia aquestes paraules que és ben trist que aquest llenguatge ens soni a una mica passat de moda, perquè les veritats que conté

ELECCIONS MUNICIPALS

Fem una crida a tots els

INDEPENDENTS

que vulguin presentar-se com a Candidats per una gestió administrativa honrada

Informació: Telèfon de Barcelona

¿Quí hi ha darrere aquests anuncis? ¿Es tracta de la multi-nacional del caciquisme? (Diari AVUI)

són contundents com a punys.

¿Quans caps de llista van a les eleccions disposats a estimar als demés més que a sí mateixos? diguem-ho clar: ¿quans hi van disposats a estimar més les butxaques dels altres que les seves pròpies? ¿Quans d'ells no han demostrat ja, tenint o no un càrrec públic, que són capaçs d'aprofitar-se tant com puguin d'uns bens comuns o de beneficis il·lícits que pot comportar la seva

manipulació?

El tres d'abril alguns micòs s'enfilaran. Seran quatre anys més de renegar tot veient-los llavors ben clar el cul i les misèries. Però ja serà tard. Seguirem essent el gos mesell. S'haurà canviat de collar l'amo enlloc del gos. Ja fa anys que parlant de l'Espanya franquista algú va dir despectivament "cada país té el govern que es mereix". El dia quatre també podrem dir que cada

poble té l'ajuntament que mereix tenir.

Ja no som a temps de presentar candidatures però encara hi ha molta feina a fer per barrar el pas al caciquisme i als interessos creats. I fer aquesta feina, que cal fer-la abans del dia 3 però també després, cada dia, és una excel·lent manera d'aprendre a viure amb dignitat i en llibertat.

Francesc

lletres

UNA CASETA DE Cerdanya

*Es una caseta blanca,
Blanca com la neu
Es una caseta de Cerdanya
Teulat color de rovell
Una caseta antiga,
Tota de pedra construïda
Una caseta senzilla,
A on un pastor vivia...
Si la caseta pogués parlar
Quantes coses ens diria,
I també quants goigs humils
Ens contaria.
La caseta és sempre blanca
Blanca com la neu.
El teulat, quina pena!
Ja és mig enfonsat
Fa tants anys que el pastor
és mort, i els seus
han partit poc a poc.
Caseta de Cerdanya
Vora el camí, prop dels prats
I dels arbres desfullats,
L'hivern la cobreix del seu abric
Inmaculat, i la caseta és blanca
Més blanca que mai
Amb els seus porticons tancats
Com ulls aclucats
Sembla que parli del pastor oblidat
I de la música del seu ramat...
La caseta és sempre blanca,
Tota blanca de neu
Sembla un àngel
Que li parla al cor meu.*

GIRAL MARGARIDA VALL
(Dorres)

CARTA CORTA

A UN POETA

Bien vas, cultivando el espíritu. No vayas ahora a dejarlo. Que no se extinga tu especie. Que España trasude poemas. Que perdure su fama. ¿Qué otro país supera al nuestro exportando monjas y frailes? Ninguno. Seguro. Aunque tampoco resulta fácil competirnos en cuanto a exportación de rameruelas. Palabra. Salpicada está de españolas animando noches de trueno, toda la orilla mediterránea. Las encontrarás desde Pireo hasta Cotonú. Y es que España siempre dispuso de reservas espirituales que ofrecer al mundo. Ejemplo: Una estremecedora leyenda que cuentan los campesinos por tierras de Navarra, las tardes de invierno. Escucha. Iba tranquilamente paseando por el bosque un fraile, cuando llamó su atención el dulce y afiligranado canto de un pajarillo. Fue tan grata la sorpresa, que se apostó sobre una piedra, orientó su cara hacia el tibio sol y, cerrando los ojos, se dispuso a deleitar sus oídos. Al regresar al convento le abrió la puerta un extraño, cerrándole el paso. Razón: Su éxtasis había durado treinta años.

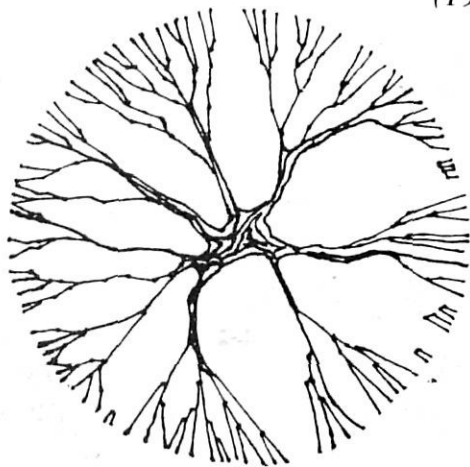
Así de simple; así de inmenso. ¿Habrías tú podido, siquiera soñar este cuento? ¿No? ¿Y te llamas poeta? Anda ya!. Perdona, pero tú eres un fraude. Nosotros los que pisamos la tierra, los que vivimos en prosa, no esperamos que existan muchos poetas; pero los pocos, como el vino, queremos que sean de ley. Porque ¿puede temer algo un país capaz de crear tales personajes? Lo inquietante sería que realmente existieran. De momento no hay peligro.

J. Llauro Güell

GRANETS DE BLAT

En la torrada plana, la mare afamada,
Dirigeix els seus ulls al cel:
Oh, Déu meu! Els meus fills!
Què prims que els tinc...
Mira'ls l'espiga de blat oblidada
Com l'estan recollint.
Silenciosa, ella es corba
I amb les seves mans rebotades
pel rud treball del camp
Arreplega els granets de blat.
El nen: - Mare, mira com s'envolen
Les espigues al cim de la carreta,
Avui és dia de vent.
La nena: - Mare, quan arribarà
Desbordarà l'era, i després sota els bastons
Cuixirà el blat.
- Fills, no oblideu la terra sagrada
Plena de cements sepultades, que al temps
de segar donan vida a tot el món.
El nen: - Mare, i nosaltres participem
Del treball que ells han oblidat.
De nou se sent el soroll del carro
Amb la veu de l'amo
- Mare, què dirà l'amo?
- Res, aquest blat el deixen pels pobres
afamats.
- Oh Mare! Donem les gràcies a Déu
Mentre a casa ens entornem.

Carmen Clausell Bernat
(1939)

Nieve © LL de F.

Blanquísima paloma,
que cubres a Cerdania con tus alas,
cuando el invierno asoma.
En tu ausencia de luz tan hechicera,
nos encanta y fascina,
La juventud alegre y bulliciosa
en tu blanco plumaje,
se goza y se recrea.

Aun que helado es tu aliento,
y es de hielo, tu impoluto plumaje,
yo no se lo que tiene tu blancura,
que hechiza y enamora
como alma blanca generosa y pura.

Si no cubrieses tu la sementera,
los trigales en germen morirían;
y las entrañas de los altos montes,
las aguas de sus venas no darían.
Protegida por ti la tierra austera,
podrá lucir sus galas,
cuando llegue de nuevo a la Cerdania
en su carro de luz, la Primavera.

Bendita nieve que los campos cubres;
don del Señor que nuestra tierra llena.
Deja que a tu siegada te salude,
porque tienes blancura de azucena.

Aquí el Hospital +

URGENCIAS DOMICILIARIAS

lado, tiempo que posteriormente repercute en contra de sus posibilidades de recuperación.

No quiero, con estos conceptos, defender la tesis de que las visitas a domicilio deban desaparecer, como ha ocurrido en muchos países europeos y americanos (donde todos los problemas se resuelven en los consultorios o los hospitales), sino que lo único que pretendemos es que la comunidad adquiera un mínimo de sentido común y nos ayude a cumplir mejor con nuestro cometido de una asistencia médica eficiente.

Los temores, que yo considero infundados, que se utilizan como excusa para no trasladar a un enfermo que requiere asistencia "urgente" (como que tiene fiebre y puede complicarse con una pulmonía; o que le duele mucho la barriga, o en fin, todos aquellos síntomas que motivan la llamada "urgente" del médico), deberían ser contemplados con un poquitito de sangre fría y otro poquitito de sentido común. Lamentablemente, aunque lo pretendamos, nuestra profesión no nos permite estar en varios sitios al mismo tiempo, y siempre. Por suerte, en el Hospital habrá siempre alguien, aunque no sea exactamente un médico, que ayude a paliar la situación de urgencia hasta completar la correcta asistencia del paciente.

Hay y seguirá habiendo muchas críticas, y esto es muy saludable, respecto a nuestra disposición para cumplir con algo que mucha gente considera subjetivamente como una necesidad de atención urgente en su domicilio, pero

insisto que muchas de esas situaciones están magnificadas por una alta carga de emotividad.

Por suerte, cada vez más la gente intuye cuándo una enfermedad de un familiar es grave, y no pierde tiempo: acude con la mayor premura al Hospital. No obstante, muchas veces, y somos conscientes de nuestras limitaciones, a pesar del correcto equipamiento profesional y técnico de nuestro Hospital, después de evaluar convenientemente la gravedad de algunos enfermos, nos vemos obligados a su traslado a centros asistenciales mejor dotados para un eficaz tratamiento. Estos ejemplos ilustran mejor comprensión de lo que estamos explicando.

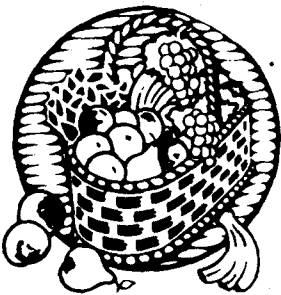
Pero lo fundamental, es que a pesar de todo, en el Hospital de Puigcerdà, resolvemos los problemas de mucha gente, con un alto sentido de responsabilidad, y deseáramos que cada vez más gente concurra a nuestros consultorios externos, para intentar mejorar la calidad de la Medicina Asistencial y Preventiva de la comarca.

Las deficiencias se irán subsanando paulatinamente, a medida que el Hospital siga creciendo con el apoyo y el aliento de la comunidad y de las críticas constructivas que produzca nuestro desempeño profesional.

No nos asustan las críticas y tampoco nuestros errores van a parar a saco roto, es nuestra experiencia, que capitalizaremos para seguir progresando y seguir brindando no solamente ciencia, sino también comprensión y respeto por nuestra comunidad. Dr. José Corsunsky

Soy de otro país, con otras gentes, con otra idiosincrasia, con un idioma tal vez diferente, pero después de casi tres años de vivir y trabajar en la Cerdaña, puedo decir, sin temor a equivocarme, que conozco algo de sus habitantes y que de alguna manera he asimilado su manera de ser y de pensar.

Ello me lleva a plantear un tema con respecto a nuestro desempeño profesional, y concretamente a las visitas "urgentes" a domicilio. Sin desmerecer a nadie por sentir angustia y desesperación frente a la impotencia para resolver un problema de salud de un familiar o un amigo, creo necesario aclarar que las verdaderas "urgencias" sólo se resuelven en el Hospital. No sólo porque es muy poco lo que podemos hacer por el paciente en su domicilio, salvo mitigar un poco esa desesperación y esa angustia, sino por el precioso tiempo que perdemos entre ubicar al médico, su llegada a la casa y la decisión casi segura de internarlo y conseguir luego el medio adecuado para su tras-

- HORTICULTURA
- ARBORICULTURA
- FLORICULTURA

*Plantes i granes
Fruites i Hortalitces
de tota mena.*

SALVADOR CARRERA

José Antonio, 20 PUIGCERDÀ Tel.: 880.265

BANCO
HISPANO AMERICANO
P U I G C E R D À

Restaurant típic de Cerdanya

EL RECO

VILALLOVENT
(PUIGCERDÀ)

Tls 88-08-69
88-04-67

REALIDAD DEL DEPORTE CERETANO

Aunque la sección deportiva ha ocupado muy poco espacio, hasta ahora en RUFACA, estudiando atentamente la mayoría de artículos publicados y unificando criterios se pueden extraer dos puntos bien claros. En ellos intentaré centrarme, exponiéndolos y comentándolos:

1.- La voluntad, iniciativa, constancia y a veces sacrificio de unos cuantos que intentan despertar el deporte ceretano de ese letargo casi perenne en que se halla sumido. Empezando por fútbol, esquí, Polideportivo, caza y pesca y alguna otra que debe no recordar. Pocas, muy pocas para una comarca como la nuestra. Desgraciadamente pocas instituciones de esta índole, cuentan con un fervor mayoritario por parte tanto de público como de practicantes. Incluso alguna de ellas se encuentra a flote económicamente por entradas extra-deportivas. Juzquen fríamente el por qué de esta falta de dinero; les ayudaré un poco: no hay colaboración, el número de socios es insuficiente, porque los ceretanos preferimos sentarnos tranquilamente con un grupo de amigos y que "si el Barça ya tiene equipo", "el Puigcerdà de fútbol debería llamarse Ripoll C.F.", "el Polideportivo es una vaca de donde maman cuatro y los demás la vamos alimentando" y cuando observan a un señor representativo de algún Club o institución interrumpen rápidamente la conversación, "no sea que nos escuche y se enrolle malamente". Criticar, criticar y criticar, por qué no se levantan e intentan conocer los motivos, la realidad y ofrecer alternativas, en lugar de afirmar sin conocimiento de causa y siempre superficialmente.

No, lectores, así no vamos a ninguna parte. La Cerdaña es nuestra, de quien la trabaja. Todo cuanto ocurra o deje de realizarse nos atañe directamente. Seamos conscientes de esa realidad, seamos responsables de esa tarea, no dejemos que

extraños, terceros ocupen nuestro lugar, no dejemos a estas instituciones deportivas incomunicadas, les cerramos las puertas cuando más necesitan de nosotros. ¡Basta de considerar a los dirigentes de un club como bocado apetitoso del cual todos comen!. Hace falta sentir el deporte y sentirse ceretano en demasía para afrontar las responsabilidades y dificultades de ser cabeza visible de un determinado deporte. ¿Vd. lo sería? Si responde afirmativamente qué espera para ofrecerse, y si por el contrario, su respuesta es negativa, póngase en el lugar de ese determinado señor y ofrézcale su ayuda, seamos un poco objetivos y seguramente la cosa cambiará.

2.- La poca colaboración y apoyo, en todos los campos, que encuentran los órganos deportivos existentes por parte del pueblo, unido a la falta de practicantes en las modalidades deportivas alcanzables por parte de la juventud y de los que no son tan jóvenes.

Los habitantes de la Cerdaña tenemos la fatídica manía de mirar, criticar y quedarnos sentados ante toda iniciativa, incapaces de dedicar una parte de nuestro odio hacia una actividad ya social, ya instructiva, orientativa de cara a la nueva generación y a la nuestra propia. Señores, es hora de que en lugar de tomarnos tres copas en el bar nos tomemos una y el resto del tiempo lo dediquemos a nuestra comarca. ¿Quién no, cuando sale del valle se enorgullece de ser de la Cerdaña? ¡Hagamos pues que ese sentimiento cobre fundamento! por el simple hecho de vivir en este lugar, somos peones en potencia para trabajar, dedicar una atención a todo cuanto signifique deporte mayoritario en la Cerdaña.

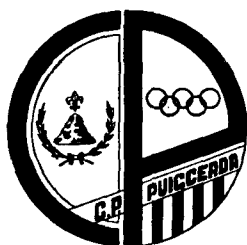
El deportista no nace, se forma progresivamente; se le enseña, se le orienta hacia una modalidad deportiva y a amarla. Queda claro que en ningún momento,

en mi comentario, me he referido a "fabricar" campeones, sino deportistas, amantes del deporte. ¡Qué edad mejor para hacerlo que de niño! De corta edad, desde el momento que los movimientos dejan de ser reflejos para suplirlos por voluntarios, se debe iniciar al niño en movimientos rítmicos, ejercicios coordinados, hacia un espíritu de superación; en definitiva orientado a practicar alguna de las mil posibilidades que ofrece el deporte.

Yo me pregunto ¿qué se le ofrece al niño, al adolescente en materia de deporte en su primera etapa escolar? NINGUNA. Jamás mis ojos se han abierto de asombro (digo asombro porque sería una agradable sorpresa) al observar a los niños de E.G.B. realizando ejercicios físicos bajo la batuta de un maestro o practicar algún juego deportivo. Es más, ni creo que el futuro maestro, en su etapa universitaria, se le instruya para esa materia tan importante pero tan dejada de la mano de... el ser humano, como es la gimnasia. No quiero entrar en detalles de cuánto perjudica físicamente la omisión de la asignatura, por la insuficiencia de una coordinación de movimientos que sólo se obtienen mediante una buena educación física de base. Psíquicamente se obliga al joven a mantener una actitud pasiva a todo cuanto signifique esfuerzo físico, poder de superación. Con mi comentario no quiero crear controversias ni criticar a nadie, sino abrir los ojos a los padres de familia, únicos culpables de la carencia de una educación física. ¿Quién de Vds. se ha preocupado de informarse en qué se emplea esa hora de gimnasia que consta en el libro de notas de su hijo?

Debemos exigir a quien sea competente al respecto, que nuestros hijos hagan gimnasia y le sea impartida por personas competentes, si no queremos que lo poco que hemos conseguido en esta faceta se esfume. El que no tiene sentimientos ni ideales nunca luchará por ellos.

Mención especial merecen los éxitos individuales alcanzados por nuestros representantes en competiciones regionales y nacionales. Para ellos mi felicitación y admiración más efusiva. Prero no nos engañemos, no por ello somos una comarca con un alto nivel en la práctica deportiva. La mayoría se han conseguido por el apoyo de unos pocos y el esfuerzo personal de esos campeones. Podremos empezar a hablar de un cierto nivel de importancia, cuando el deporte sea mayoritario, tanto en apoyo como en práctica.

CLUB
POLIESPORTIU
PUIGCERDÀ

CAMPEONATO ESCOLAR NATACION

Organizado por la Comisión de Natación Elemental de la Federación Catalana de Natación, los próximos días 17 y 18 de Marzo de 1979, a las 5 de la tarde y a las 10 de la mañana, se celebrará en la Piscina de Puigcerdà la primera fase del Campeonato Escolar de Natación de 1979, en la que podrán participar todos los Colegios de la Comarca.

Los clasificados en esta primera fase comarcal serán seleccionados por el comité organizador de la Federación para par-

ticipar en la segunda Fase de Zona (Provincial) a celebrar durante los días 21 y 22 de abril de 1979. Los Vencedores serán Campeones Provinciales.

La Comisión organizadora seleccionará las ocho mejores marcas de cada categoría, de toda Cataluña, para disputar la FASE FINAL que se celebrará el día 12 de mayo de 1979, a las 17 horas en la Piscina San Jorge, calle París número 114 de Barcelona.

REGLAMENTO

Participantes: Podrán participar todos los alumnos que cursen E.G.B. Cada alumno representará a su escuela.

Categorías: A. Nacidos en 1969/1970 y posteriores. B. Nacidos en 1968/1967. C. Nacidos en 1966/1965.

Pruebas: Se nadarán las siguientes pruebas en cada una de las Fases. Categoría A. 50 metros espalda, 50 metros braza y 50 metros crol. Relevos 4 x 50 crol (equipo). Categoría B. 50 metros espalda, 50 metros braza, 50 metros delfín y 50 metros crol. Relevos 4 x 50 crol (equipo). Categoría C. 100 metros espalda, 100 metros braza, 100 metros delfín, 100 metros crol. Relevos, 4 x 50 crol (equipo).

Orden de Pruebas de la 1ra jornada

50 metros espalda A	Masculinos
50 " " A	Femeninos
50 " " B	Masculinos
50 " " B	Femeninos
100 " " C	Masculinos
100 " " C	Femeninos
50 " braza A	Masculinos
50 " " A	Femeninos
50 " " B	Masculinos
100 " " C	Masculinos
100 " " C	Femeninos
4 x 50 metros crol A	Masculinos
4 x 50 " " B	Femeninos
4 x 50 " " C	Masculinos

Orden de pruebas de la 2da Jornada

50 metros crol A	Femeninos
50 " " A	Masculinos
50 " " B	Femeninos
50 " " B	Masculinos
100 " " C	Femeninos
100 " " C	Masculinos
50 " delfín B	Femenino
50 " " B	Masculino
100 " " C	Femenino
100 " " C	Masculino
4 x 50 metros crol A	Femenino
4 x 50 " " B	Masculino
4 x 50 " " C	Femenino

CLUB ESQUI PUIGCERDÀ

El día 28 de gener es va celebrar a les pistes de La Molina els Campionats Provincials de Girona, Alpi, modalitat Slalom Gegant per a Juvenils i Especial per a Infantil, a les pistes Alabau i Comella respectivament, després d'haber-se de suspendre per mal temps les proves programades per al dissabte dia 27. Els nostres corredors aconseguiren assolir els llocs següents:

1er lloc i per tant, Campeona Provincial, categoria Benjamin, Rosa María Blanque Monbiella, en Slalom.

2n lloc, Subcampeón Provincial, categoria Juvenil, S. Gegant: Francesc Pons Sánchez.

4rt lloc, categoria Juvenil, Slalom

Gegant, Llàcia Anton Vives.

Aquests llocs els clasifiquen per a disputar els campionats de Catalunya, Juvenils els dies 10 i 11 de febrer a la Molina i els dies 3 i 4 de març per a infants a Baqueira.

El dissabte dia 3 de febrer es celebrà l'Slalom Especial que no va poguer-se fer el dia 27 de gener per la pluja i en la categoria Juvenil, els nostres corredors Francesc Pons i LLucià Anton varen quedar en 4rt i 8té lloc respectivament.

II Trofeu Puigcerdà

Organitzat pel Club d'Esquí Puigcerdà, i amb la col·laboració de la Federació Catalana d'Esquí, es va celebrar

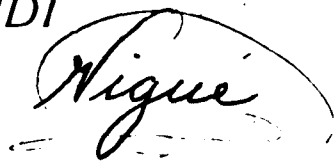
en el trampolí vell de la Molina, el II Trofeu Puigcerdà, en la modalitat de Salts, que comença a les 10,30 hores del diumenge dia 4 de febrer, i que quedaren classificats els saltadors de la següent manera: 1er. Infantil, Francisco Comas Roca del C.E.C.; 2on. Infantil, Bernat Sola Pujol, de U.E.C.; 1er Juvenil, Joan Meno Romera, del C.E.S.M.; 2on Juvenil, Angel Joaniquet Tamburini, del C.E.S.M. y 3er Juvenil Joan Rivera Marinell.

Assabentem que les inicials del Club Esquí Puigcerdà, vers la Federació Catalana d'Esquí, i oficialment ha quedat construït així: Puigcerdà Esquí Club, P.E.C., ja que les sigles C.E.P., corresponen al Club Esquí Puigmal, que és més vell que nosaltres.

P. Font

FOTO - ESTUDI

Escoles Pies, 16
Tel: 88 03 88
PUIGCERDÀ

JOIERIA RELLOTGERIA
J. Fullana
PUIGCERDÀ

HOCQUEI SOBRE GEL

**C.F. PUIGCERDA, 14
C.G. CATALUNYA, 3**

El passat dissabte dia 10 tenia que disputarse el 1er partit corresponent a la segona volta de la lliga de segona divisió, però degut a que els jugadors del Club Gel Catalunya, no varen arribar a l'hora els àrbits decidiren suspendre el partit, otorgan els dos punts en un principi al Club Hielo Puigcerdà. Més tard els dos equips i el àrbit es posaren d'acord per

jugar un partit amistós de dues parts, que realment fou força dolent, ja que el Puigcerdà va jugar molt malament, però el rival, encara va fer-ho més.

El resultat final fou de 14 a 3, a favor del Puigcerdà, resultat que podia haber sigut molt més abultat.

Pere Capdevila

C. M. PUIGCERDA, 4 – KARHU MADRID, 4

S'espera amb molta expectació el partit entre el Karhu Titan madrileny i el Puigcerdà, potser per què en l'últim enfrontament d'ambdós conjunts, el Puigcerdà va deixar "K.O." als madrilenys i no van tornar a jugar durant mol temps, potser per la rivalitat entre madrilenys i catalans o potser, simplement, per ser dos dels conjunts amb més possibilitats, juntament amb l'Alariz, per guanyar la lliga. El cert és que la pista de Font-Romeu estava molt plena i es respirava un ambient molt tens, com si es presentés un final tempestuós.

El Puigcerdà es presentà amb els millors jugadors, llevat de la baixa d'en Rovira, per lesió. Per altra banda, en el Madrid hi havien moltes cares conegudes, jugadors que lograren dur a l'equip fins i tot a subcampions d'Espanya en una de les primeres lligues.

De cop i de bon principi la lluita va ésser molt nivellada. El Madrid amb un equip força conjuntat i el Puigcerdà amb grans individualitats.

Corria el minut 3 quan una gran jugada de Josep Tona deixà el "puck" a Kolham que sol davant el porter aconseguí el primer gol, molta alegria a les grades i entre els jugadors catalans. A partir d'aquest instant el Madrid jugà amb duresa excessiva, però paradògicament no sofrí cap sanció, en tot el primer terç. Ja prop de la fi d'aquesta primera part el Madrid aconseguí empatar amb un gol "fantasma", obra d'en Plaza d'un potent "slap" a l'esquadre, però que ningú va veure el "puck" dins la porteria. Va ser gol? Evidentment per l'àrbit, sí.

Així acabà el primer terç, que a part dels dos gols només podriem resaltar un gran tir de Tona al poste.

Arrivem a la segona part i el Puigcerdà sortí a per totes, però, senyors, el Madrid començà a jugar amb set i vuit jugadors, us preguntareu com? Doncs, sí. Com passa sovint a l'esport, l'àrbitre es posa la samarreta d'un dels conjunts, realment és estrany que ho fes amb el Madrid, ja que no acostuma a passar mai.

Bé, doncs aquest senyor, amb cosa de dos minuts va expulsar a tres dels millors jugadors cerdans. Tona per cop de colze, que a part d'ell ningú més veigué; a Kolham per "carregar", segons aquest... deu estar prohibit que ho fassin els del Puigcerdà, sincerament va ser una càrrega molt correcta, i a Trescents també per carregar... i opino el mateix de l'anterior. Però ni així el Madrid va poguer marcar, sinó que va ésser el Puigcerdà, i amb un gran xut de Luengo va posar-se de nou al davant. Dos minuts més tard, J. Tona aconseguí més avantatge pel Puigcerdà, però l'eufòria durà poc ja que el Madrid, un minut després, escorçà distàncies amb un gol de C. Sáinz. I així acabà la segona part.

I va ser en el transcurs de la tercera quan el senyor amb trajo de zebra, ho dic per les ratlles de la samarreta, encara complicà més les coses, ja durant el descans de la segona part demanà la força pública per sortir a la pista. Potser no estava massa tranquil. I de tot això el qui en treia profit era el Madrid que podia emprar-se lliurement i no passava res. Podien fer els canvis amb extrema lentitud i no passava res, i així aconseguiren empatar als 7 minuts, però no sense que el senyor de la "samarreta de zebra" expulsés per 5 minuts a P. Capdevila per una agressió començada pel madrileny Gallastegui, i que també li tenia que haver suposat 5 minuts al carrer, però només varen ser dos.

Sempre seguint la mateixa tònica parcialista, el Madrid encara aconseguirien el seu propòsit, feia poc s'havia passat per alt un clar penal a Tona i només faltava aquest gol. Per fi el Madrid anava al davant. Tot i així no s'acavà el partidet de l'àrbitre i en una altra jugada de J. Tona i després d'arribar-lo quan quedava sol davant del porter, es dignà a pitar PENAL, bé, al menys ha pitat quelcom a favor del Puigcerdà, tot va normal, es posa el puck al centre de la pista, però de cop i volta el... diu que no és penal i es fa un enganx normal, se-

nyors, això ja es massa, el públic anava d'un cantó a l'altre de la pista. Però es van serenar. I el Puigcerdà en un contra-atac aconseguí el gol de l'empat a 4 minuts del final, obra de P. Capdevila. Era el definitiu 4 a 4. A partir d'aquest moment el Puigcerdà dominà completament al Madrid i posà en jaque constant al rival, però el puck no va volguer entrar i així acabà el partit. Però no els incidents. Ja que algú no devia estar massa d'acord amb l'actuació del "colegiado" i se l'hi escapà la mà, la qual cosa fou difícil ja que anava molt ben guardat per gent de la directiva del Puigcerdà, potser se li tenia que agrair alguna cosa? Durant tot el partit ja l'hi oferien protecció, el xicot es devia de trovar en el seu ambient.

Amb això no vul justificar l'actuació dels espectadors que agredeixen als àrbitres, al contrari, va contra ells la més enèrgica repulsa, però tampoc puc justificar l'actuació d'una Junta que sembla que vetlli més pels interessos dels àrbitres que pels del Club el qual representen; potser si a la taula s'haguessin queixat més enèrgicament de l'actuació de l'àrbitre, com fa qualsevol delegat de qualsevol equip, això no hagués arribat a aquest extrem, mai s'he sap, però la gent protegida s'envalentona molt. També m'agradaria que quedés clar que el Madrid no va tenir la culpa, sinó que, senzillament, li facilitaren les coses.

Pere Capdevila

NOTA: L'actuació de l'àrbitre no acabà a Font-Romeu, ja que després de veure l'acte i a l'apartat observacions posava NINGUNA, resulta que va arribar una carta amb 10 mil pessetes de multa al club, suspensió per 18 mesos a l'entrenador del Puigcerdà i un partit de suspensió a n'en J. Tona, quan el xicot no va fer res punible i tan sols l'expulsaren un cop, tal com ha quedat resenyat a la crònica.

C.D. PUIGCERDÀ, 1 C.A. CAMPDEVANOL, 0

Alineaciones: C.D. Puigcerdá: Solá, Coromina, Fernández, Grifell, Plá, Almendros, Marc, Tiburcio, Serra, Calvo y Montilla. En el segundo tiempo, Auqué sustituyó a Sola, lesionado. C.D. Campdevanol: Bolero, Camacho, Tatin, Pedro, Dordas, Pujol, Paulino, Porrás, Espel, Mora, Aubiñolo. Edu, sustituyó a Tatín en el segundo tiempo.

Después de unos resultados satisfactorios obtenidos en los últimos desplazamientos, por el C.D. Puigcerdá, se esperaba la visita del Campdevanol, con gran ilusión, dado que éste se presentaba como líder del grupo y máximo favorito junto con el Borgonya para el ascenso.

El interés de los jugadores era también ofrecer un buen espectáculo y dar una satisfacción a sus seguidores, tras el traspies sufrido ante el Borgonya y demostrar así mismo, que se puede confiar en ellos para futuras empresas. Pero, vamos a ceñirnos concretamente al partido de ayer.

El partido se inició con un mutuo respeto entre los dos equipos. El juego más duro que técnico, se desarrollaba en el centro del campo, en donde los marcajes eran férreos. Cabe destacar el marcaje que Tiburcio ejerció sobre Mora, auténtico cerebro y motor del equipo.

La misión encomendada por el entrenador a Tiburcio fue la auténtica clave del partido. El joven Tiburcio anuló completamente a Mora que pasó desapercibido. El marcaje fue duro, rayando en ocasiones en lo violento. Los choques entre ambos sacaban chispas, pero prácticamente salió victorioso Tiburcio, auténtica figura del encuentro.

Ocasiones de gol no hubo, pero las más frecuentes y peligrosas se dieron ante la puerta de Bolero, que realizó paradas de gran mérito.

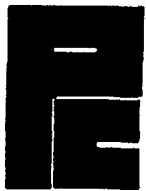
Finalizaba el primer tiempo cuando una larga jugada de ataque, fue resuelta por Calvo al empalmar muy fuerte un servicio de Tiburcio, batiendo a Bolero. Era el 1-0, que sería definitivo. El gol fue acogido con grandes aplausos por el público, pues el equipo jugaba bien y el gol había rondado la puerta del Campdevanol en distintas ocasiones.

La oportunidad más clara de los visitantes, fue una falta ejecutada por Mora, que salvada fue bajo los palos magistralmente por Marc.

Cabe destacar también a Coromina que anuló a Paulino, máximo goleador del grupo.

En resumen, resultado justo y gran partido jugado de poder a poder, empañado sólo por la labor arbitral que dejó mucho que desear.

ENRIC

Parquets Cerdanya

INSTALACION DE TODA CLASE DE

PARQUETS, CLAVADOS

Y ENCOLADOS

PULIDOS Y BARNIZADOS

RODAPIES

Grupo Residencial Roma
Escalera Bolvir, 2.º, 1.ª
PUIGCERDÀ

TROBALLE

objectes regal

GRANETS, VIDRETS... de bisuteria
(abalorios)

EXCLUSIVA CRISTALL DE BOHEMIA

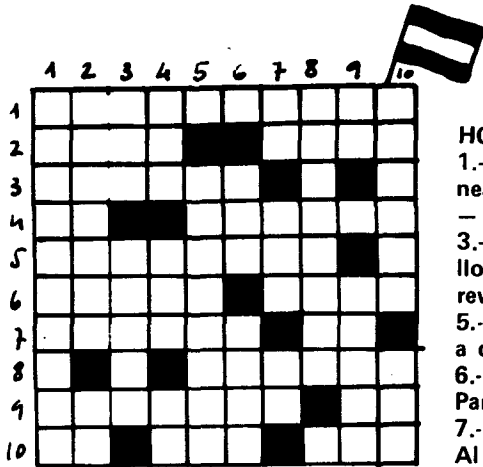
TREBALLS MANUALS

MATERIAL ESCOLAR

MODELISME NAVAL I AERI

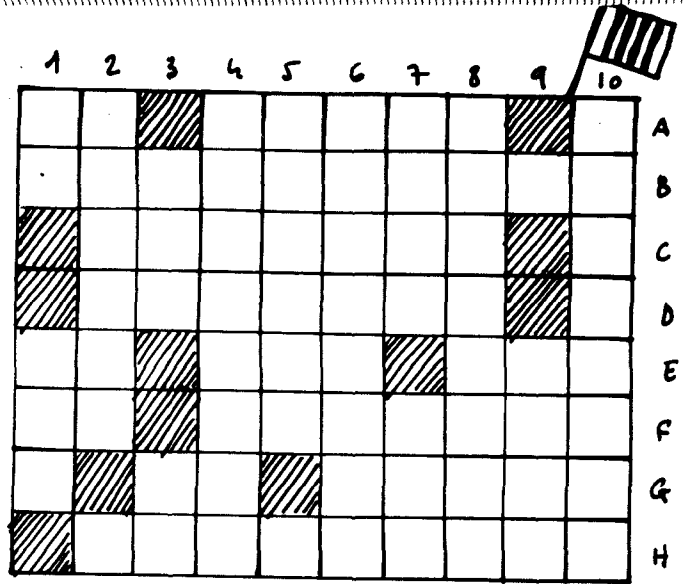
Escoles Pies, 21 - PUIGCERDÀ

rufacades

HORIZONTALES:
 1.- Planta dicotiledónea. 2.- Caudillo árabe. — Pez de río (al revés).
 3.- Marcho veloz a caballo. 4.- Conjunción (al revés). — Halagas.
 5.- Que reduce un caso a determinados límites.
 6.- Pueblo neolítico. — Parte de un drama.
 7.- Nombre de varón. — Al revés: letra griega.

VERTICALES: 1.- Auténtico, genuino, verdadero. 2.- Dimanaba. — Existe. 3.- Nombre de varón. — Gas noble. 4.- Toro salvaje. — Círculo. — Vocales. 5.- El que estudia las enfermedades. 6.- Chiflado. — Personaje mítico de los cuentos infantiles. 7.- Símbolo del sodio. — Racimo. — Vocales. 8.- Al revés: especialista en obstetricia. 9.- Debajo de. — Que contiene en sí tres cosas distintas. 10.- Provisión de víveres. — Diez veces cien.

— — — — — — — — — — : Laminadura
 A4 H8 F2 E1 F7 C5 B8 G9 B9 D8

— — — — — — — — — — : Pidolarà
 H4 D3 A7 G3 B6 F4 B3 H6 C8

— — — — — — — — — — : Acció de posseir.
 E9 D6 H3 F9 G10 F8 F8 E6 E8

— — — — — — — — — — : Taca d'oli o greix
 A4 B4 C2 E5 H10 C4 E10

— — — — — — — — — — : Llúdriga.
 F4 B5 A6 C7 G1 H7 A2

— — — — — — — — — — : Prohibia caçar o pescar
 D2 A10 D5 C6 G6 H9

— — — — — — — — — — : Grup de lletres afegit a la fi d'un mot.
 D7 E4 C3 G7 B10

— — — — — — — — — — : Arbre Fruiter.
 B2 F10 B1 H2 D4 D10

— — — — — — — — — — : Venç per les armes.
 G8 H5 E2 G4 A5 F5 A8

— — — — — — — — — — : Petita peça cúbica que s'utilitza en jocs d'atzar
 B7 E6 F6

EL CONJUNT ÉS UNA FRASE PERTANYENT A

"EL MEU AMIC PELLINI" DEN PRUDENCI

BERTRANA.

E B R I G I T T E O
 S A N O L A N C I M
 N X G L L Y R A M C
 O D S U Z A N N E A
 H L A C Y E N C D J
 P A E M O V I D U L
 L X O A I L E O A A
 A N I S E X L S L O
 D R A E R I A L C X

CHERCHEZ DOUZE PRENOMS, DANS TOUS LES SENS POSSIBLES

ÚLTIMA HORA!

PUIGCERDA

EL SEGRE, DE NUEVO

La Sociedad de Caza y Pesca de la Cerdanya, agradece en primer lugar la ayuda y colaboración que nos han prestado las personas y distintos Estamentos existentes en la Cerdanya. Nuestro problema ha sido a su vez el suyo. Quisiéramos añadir asimismo, que el único interés que nos ha encaminado a realizar toda una serie de gestiones es en bien del Rfo Segre, es decir, Cerdanya, pero sin intentar perjudicar a nadie.

En el informe elaborado por esta Sociedad de Caza y Pesca de la Cerdanya se intentó explicar en síntesis los problemas allegados (podríamos decir en forma misteriosa) para con nuestro tan querido y sufrido Segre. Los partidos políticos, grupos ecologistas y distintos estamentos hicieron causa en común con esta Sociedad de Caza y Pesca de la Cerdanya para intentar solucionar los problemas que nos aquejan.

En dicho informe no se narró la totalidad de los hechos, pero creemos oportuno y necesario en este momento dar rienda suelta a la verdad de lo acaecido y solicitar al mismo tiempo la dimisión instantánea del culpable o culpables de la catástrofe ocurrida en el Rfo Segre, por habernos demostrado palpablemente con su proceder que el Rfo Segre no les importa para nada, es decir, Cerdanya.

Por miembros de esta directiva se llevaron a cabo los pasos que a continuación narramos:

1.— Se visitó en su despacho de Barcelona, acompañados del Sr. Nadal, Catedrático de Biología-Zoología de la Universidad de Barcelona, al Sr. Roch Carulla, Jefe Regional de ICONA explicándole el problema que nos aquejaba. El Sr. Roch Carulla se interesó vivamente por dicho problema, solicitando de nuestra parte, cosa muy lógica, porque se tenía que informar debidamente del problema, un compás de espera, y su visita a las zonas afectadas, lo cual le prometimos.

2.— Por noticias aparecidas en los periódicos, su visita a la zona afectada, acompañado del Sr. Alemany, Jefe Provincial de ICONA, del Ingeniero Sr. Mataix, y del Sr. Nadal, se aceleró, llegando a esta comarca el 29 de junio (San Pedro, patrón de los pescadores, para más ironía).

3.— En primer lugar se visitó la zona afectada como la Ermita de Cuadras, las obras realizadas en esta zona afectaban a unos 950 metros. Seguidamente se llegó a la segunda zona afectada por las obras, que abarca unos 200 metros, y cuál no sería nuestra sorpresa que nos encontramos en la misma (zona conocida por Molino de Ger) con toda una agrupación de personas (agricultores del vecino pueblo de Ger) a los que esta Sociedad no había invitado. Con todo y ello se llegó al Ayuntamiento de Puigcerdà, e ICONA mantuvo un cambio de impresiones con los distintos Estamentos presentes en la reunión.

El Sr. Roch Carulla haciéndose eco de nuestros problemas prometió:

1. Una vez finalizada la temporada de Pesca el arreglo en las zonas afectadas por las obras realizadas.

2. Una gran repoblación en trucha común (Trutta Fario) adulta, para intentar paliar los daños ocasionados en la fauna ictícola por las obras.

3. Que cualquier colaboración o ayuda que necesitéramos de ICONA, siempre encontraríamos la puerta abierta.

Con todos estos datos esta Sociedad de Caza y Pesca de la Cerdanya expone:

a) Que una vez capturados estos ejemplares de trucha adulta volveremos a estar en el mismo lugar, y con el mismo problema,

b) Que en las zonas afectadas por las obras no se ha realizado ningún trabajo para solucionar el problema.

c) Que en los 1.100 metros aproximadamente afectados por las obras,

durante un periodo como mínimo de cinco años, ningún ejemplar de trucha adulta, irá a fresar, por encontrarse el fondo del cauce inseguro, es decir, el lecho del río.

d) Que siendo o habiendo sido el Rfo Segre uno de los mejores ríos de Europa, los Organismos Competentes, no lo hayan cuidado ni intentado mejorar las condiciones naturales del mismo.

e) Que las repoblaciones con alevines y jaramugos realizados por esta sociedad con huevas facilitadas por ICONA y criadas en el Laboratorio Ictiogénico que esta Sociedad posee en el Lago Morer, no han servido para nada.

Con todos estos datos, esta Sociedad de Caza y Pesca de la Cerdanya, solicita de los Organismos a los que compete la materia de las aguas en Cerdanya, los puntos siguientes:

1. ¿Por mandato de quién se realizaron las obras?

2. ¿Por qué y con qué fin?

3. El arreglo de las mismas con farallones o malecones de piedras cada 25 metros y que el cauce del río esté a distintos niveles, para que en caso de estiaje del río la fauna que puebla al mismo pueda encontrar su habitat ideal. Plano presentado por el Sr. Mataix en el Molino de Ger.

4. Que los Organismos a los que atañe la materia de las aguas en Cerdanya se manifiesten sobre el particular, y al mismo tiempo expongan a los distintos Estamentos de esta Comarca (Partidos Políticos, Ayuntamientos, Mancomunidad, etc.) del presente y futuro de las aguas en Cerdanya.

5. Mayor vigilancia y control en los ríos de esta zona.

6. La expedición por esta sociedad de los permisos del Coto de Bellver, para poder ejercer un mayor control en este tramo del río Segre.

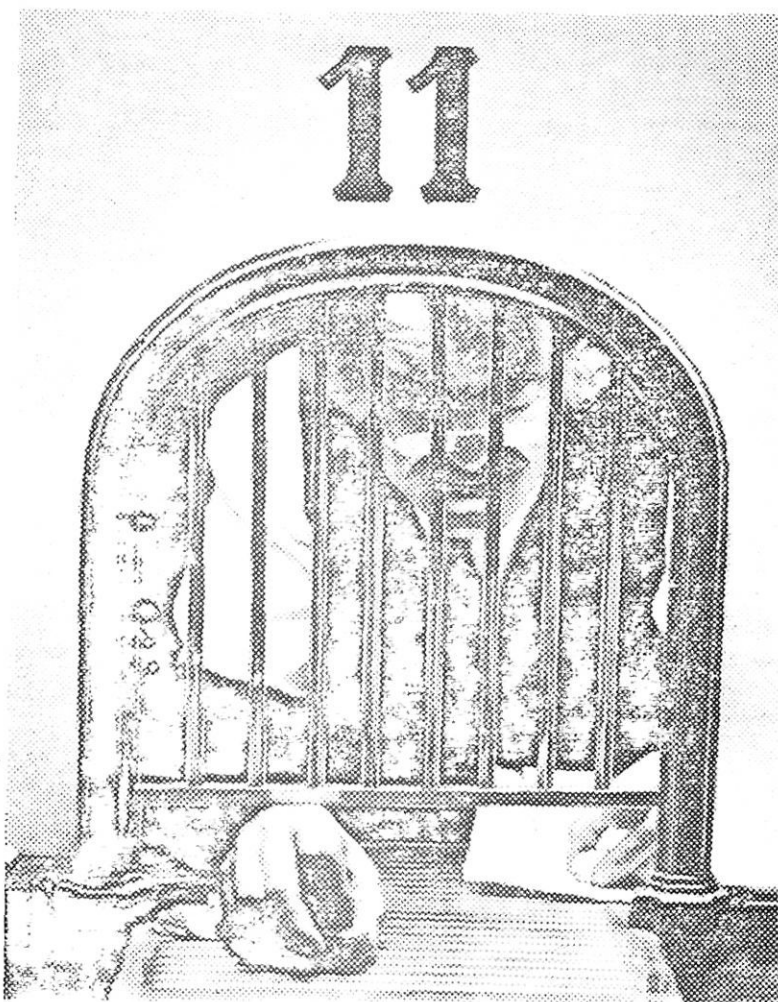
7. Creemos asimismo que la actual Ley de Pesca está completamente desfasada, por lo que solicitamos asimismo que elabore una nueva Ley de Pesca con las exigencias del momento actual.

Sociedad de Caza y Pesca de la Cerdanya

NOTA: RUFACA reproduce este informe para hacer pública la posición de la Sociedad de Caza y Pesca, por un lado, y para introducir la cuestión que el número próximo será más concreta, de que ICONA ha continuado haciendo de las suyas: nuevos tramos del río han sido "arreglados".

BANCA JOVER

Banqueros desde 1737

Ahora en
Jose Antonio, 7

PUIGGERDÀ

Fieles a nuestra tradición.

CAN BORRELL

MAS CATALÀ DE LA CERDANYA

APARTAMENTS I CUINA TÍPICA CASOLANA

MERANGES (Girona)

AMBIENT MOLT SELECTE — 40 PLACES

Reserves — Telèfon: 972-88 00 33

CUINA DISTINGIDA I CONDECORADA

AMB EL PREMI:

IGNASI DOMENEC — HOGARHOTEL-78

(Reserves per telèfon)